

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 25

MORGENVERGADERING VAN WOENSDAG 7 FEBRUARI 1996

BELEIDSBRIEF WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGIEBELEID

INTERPELLATIES WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGIEBELEID

RESOLUTIE BENAMING VLAAMSE RAAD

VRAGEN OM UITLEG

Inhoud

Nr. 25

Woensdag 7 februari 1996
Morgenvergadering

	Blz.
Berichten van verhindering,	1277
Voorstel van decreet	
Indiening en verwijzing,	1277
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing,	1277
Intrekking,	1277
Met redenen omklede moties	
Indiening,	1278
Verslagen	
Indiening,	1278
Rapport van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing,	1278
Kennisgevingen van het Rekenhof	
Indiening,	1279
Kennisgeving van de Vlaamse regering	
Indiening,	1279
Advies van de Vlaamse Mediaraad	
Indiening,	1279
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	
Indiening en verwijzing,	1279
Kennisgeving van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	
Indiening,	1279
Jaarverslag	
Indiening,	1279
Kennisgeving van het Arbitragehof	
Indiening,	1280
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening,	1280
Samenstelling van een commissie,	1280
Motie van orde	
Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure,	1280
Sprekers : de heren Joris Van Hauthem en Michiel Vandenbussche	

Voorstel van resolutie van de heer Karel De Gucht c.s. betreffende de benaming van de Vlaamse Raad	
– 207 (1995-1996) - Nrs. 1 en 2	
Bespreking,	1281
Sprekers : de heren Jacques Timmermans, verslaggever, Karel De Gucht, Herman Suykerbuyk, Paul Van Grembergen en minister-president Luc Van den Brande	
Beleidsbrief Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999	
- 164 (1995-1996) - Nrs. 1 en 2	
Interpellatie van de heer Jos Geysels tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het clusterbeleid van de Vlaamse regering	
Interpellatie van de heer Robert Voorhamme tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over zijn clusterinitiatieven	
Debat,	1285
Sprekers : de heren Jos De Meyer, verslaggever, Herman Candries, verslaggever, Jos Geysels, Carl Decaluwé, Robert Voorhamme, Christiaan Vandenbroeke, André Denys, Freddy Sarens, Leo Cannaerts en minister-president Luc Van den Brande	
Regeling van de werkzaamheden,	1297
Bijlage	
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwé tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de middelen van het Interreg II-programma,	1300
Vraag om uitleg van de heer Didier Ramoudt tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister voor Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de geluidshinder rond de luchthaven van Oostende,	1305
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister voor Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, betreffende de slibproblematiek in de Gentse kanaalzone,	1307
Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken over het leerlingenvervoer,	1309
Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de voorstellen tot vakantiespreiding van de dienst Toerisme Vlaanderen,	1311

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.07 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Ria Van Den Heuvel : gezondheidsredenen ;

Vera Dua : ambtsverplichtingen ;

Cecile Verwimp-Sillis : familieverplichtingen.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Fred Dielens houdende de verplichting of de machtiging voor de gemeenten de woonmogelijkheid te verzekeren en/of van voorlooprecht in te voeren wanneer zich een speculatieve stijging van de woonprijzen voordoet
– 208 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.
-

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer Karel De Gucht c.s. betreffende de benaming van de Vlaamse Raad
– 207 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften.
- Voorstel van resolutie van de heer Chris Vandenbroeke c.s. betreffende het uitwerken van een sociaal verantwoord uitstapregeling voor kleuterleiders en kleuterleidsters, leerkrachten in het buitengewoon onderwijs en leerkrachten lichamelijke opvoeding vanaf de leeftijd van 55 jaar
– 211 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

Intrekking

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingetrokken :

- Voorstel van resolutie van de heer Karel De Gucht betreffende de benaming van de Vlaamse Raad
– 187 (1995-1996) – Nr. 1.
 - Voorstel van resolutie van de heer Etienne Van Vaeckenbergh betreffende de vraag aan de Vlaamse regering onverwijld voor de Raad van State de schorsing en vernietiging te vorderen van het besluit van het College van de Franse Gemeenschapscommissie van 6 december 1995 tot oprichting van een Adviesraad van de Franstaligen uit de Brusselse randgemeenten
– 194 (1995-1996) – Nr. 1.
-

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES

Indiening

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heren Etienne Van Vaerenbergh en Herman Suykerbuyk tot besluit van de op 24 januari 1996 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen gehouden actuele interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de initiatieven van het Waalse Gewest met betrekking tot Voeren
– 209 (1995-1996) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Joris Van Hauthem tot besluit van de op 24 januari 1996 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen gehouden actuele interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de initiatieven van het Waalse Gewest met betrekking tot Voeren
– 210 (1995-1996) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot besluit van de op 1 februari 1996 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de onrustwekkende evolutie inzake de aanwezigheid van Nederlandstaligen in Brussel en het memorandum dat het Vlaams Komitee voor Brussel in dat verband aan de Vlaamse regering heeft overgemaakt
– 212 (1995-1996) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Leo Goovaerts tot besluit van de op 1 februari 1996 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de onrustwekkende evolutie inzake de aanwezigheid van Nederlandstaligen in Brussel en het memorandum dat het Vlaams Komitee voor Brussel in dat verband aan de Vlaamse regering heeft overgemaakt
– 213 (1995-1996) – Nr. 1.

VERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag door de heer Leo Canaerts namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden over het ontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen, ondertekend te Brussel op 8 maart 1994
– 109 (BZ 1995) – Nr. 2.
- Verslag door de heer Leo Canaerts namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden over de Beleidsbrief Statistiek in Vlaanderen. Hoekstenen voor een vernieuwd beleid. Beleidsprioriteiten 1995-1999
– 161 (1995-1996) – Nr. 2.
- Verslag door mevrouw Patricia Ceysens namens de Commissie voor Mediabeleid over het voorstel van resolutie van de heer Dirk Van Mechelen c.s. betreffende de hervormingen van de BRTN
– 185 (1995-1996) – Nr. 3.
- Verslag door mevrouw Patricia Ceysens namens de Commissie voor Mediabeleid over het voorstel van resolutie van de heren Carl Decaluwé en Tuur Van Walendael c.s. betreffende de hervormingen van de BRTN
– 190 (1995-1996) – Nr. 2.
- Verslag door de heer Jacques Timmermans namens de Commissie voor Reglement en Samenwerking over het voorstel van resolutie van de heer Karel De Gucht c.s. betreffende de benaming van de Vlaamse Raad
– 207 (1995-1996) – Nr. 2.

RAPPORT VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende rapport van het Rekenhof werd ingediend :

- Rapport van het Rekenhof (N14-1.194.201 B2) over de begrotingsrekening van de Vlaamse Gemeenschap over het jaar 1988
– 24 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

KENNISGEVINGEN VAN HET REKENHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Kennisgeving van de brief van het Rekenhof (N14 1.228.302 B1) over het decreet van 23 maart 1994 houdende regularisatie van de toetreding van de Vlaamse regering tot verenigingen zonder winstoogmerk. Uitvoering van het decreet met betrekking tot de culturele VZW's.
- Kennisgeving van de brief van het Rekenhof (N14 1.194.201 B4) over het voorontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting 1988.

Deze kennisgevingen liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

KENNISGEVING VAN DE VLAAMSE REGERING

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgeving van de Vlaamse regering werd ingediend :

- Maandrapport met betrekking tot de financiële toestand van de Vlaamse Gemeenschap tot en met 31 december 1995 – Schatkisttoestand december 1995.

Deze kennisgeving ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

ADVIES VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD

Indiening

De voorzitter : Het volgende advies van de Vlaamse Mediaraad werd ingediend :

- Advies van de Vlaamse Mediaraad nummer 96/02 over het doorgeven van het televisieomroepprogramma BBC World.

Dit advies ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende advies van de SERV werd ingediend :

- Advies van de SERV met betrekking tot de uitvoering van een aantal bepalingen van het decreet van 19 april 1995 tot regeling van de arbeidsbemiddeling tegen betaling in het Vlaamse Gewest.

Dit advies van de SERV ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

KENNISGEVING VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgeving van de SERV werd ingediend :

- Kennisgeving van het document "De werking van de Vlaamse Havencommissie : nieuwe uitdagingen, nieuwe afspraken. Voorstellen ten aanzien van de Vlaamse minister voor Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening" van 24 januari 1996.

Deze kennisgeving van de SERV ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

JAARVERSLAG

Indiening

De voorzitter : Het volgende jaarverslag werd ingediend :

- Jaarverslag van de inspectie inzake de toestand van het onderwijs en de PMS-centra, van het school-, academie- en werkingsjaar 1994-1995 + bijlagen (jaarverslagen van de activiteiten van de pedagogische begeleidingsdiensten).

Dit jaarverslag ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

KENNISGEVING VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgeving van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummer 918
- Rolnummer 921, 922 en 927.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Arrest 05/96 van 18 januari 1996 (rolnummer 809)
- Arrest 06/96 van 18 januari 1996 (rolnummer 817)
- Arrest 07/96 van 18 januari 1996 (rolnummer 850).

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter : Voor de VLD-fractie is in de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden de heer Dirk Van Mechelen als plaatsvervangend lid vervangen door de heer André Denys.

Voor de VU-fractie is in de commissie voor Welzijn en Gezondheid de heer Herman Lauwers als vast lid vervangen door de heer Etienne Van Vaerenbergh en de heer Etienne Van Vaerenbergh als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Herman Lauwers.

MOTIE VAN ORDE

Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, ik had graag bij motie van orde het woord gevraagd in verband met de regeling van de werkzaamheden. Ik zie namelijk op de agenda van de actuele interpellaties de zevende actuele interpellatie van de heer Van Vaerenbergh in verband met de Adviesraad van Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel. Als ik goed heb gekeken, dan is deze maandag ingediend en kan dus inderdaad perfect behandeld worden. Nu had ik over hetzelfde onderwerp een actuele vraag ingediend vorige week vrijdag reeds. Ik had dus graag geweten wat het lot is van mijn actuele vraag.

De voorzitter : Die kunnen gemakkelijk worden gekoppeld.

De heer Joris Van Hauthem : Ja, ik weet dat dit volgens het reglement inderdaad mogelijk is, maar ik vind het toch niet logisch dat wanneer eerst een actuele vraag en dan pas een actuele interpellatie wordt ingediend, dat dan het eerst ingediende aan het tweede wordt gekoppeld. De logica gaat zo ver door dat de termijn tot indiening van actuele vragen nog tot nu 10 uur loopt, en de termijn voor actuele interpellaties reeds is afgesloten. Meestal is het zo dat actuele vragen pas achteraf worden ingediend, en in zoverre is die koppeling natuurlijk logisch. Ik vind het wel minder logisch dat iets wat eerder is ingediend daarna wordt gekoppeld aan iets dat veel later aan bod komt, en waarbij de vraagsteller hetzelfde statuut geniet als iemand die gewoon aansluit bij een actuele interpellatie.

De voorzitter : Mijnheer van Hauthem, volgens het reglement kan men beide dingen doen. Een van de nadelen van ons huidige reglement is dat het te veel mogelijkheden biedt : de vraag om uitleg, schriftelijke vragen, gewone vragen, actuele vragen, interpellaties, actuele interpellaties. Het reglement is op dat vlak blijkbaar niet goed gecoördineerd want, als men wil, kan men verschillende zaken tegen elkaar uitspelen. U weet dat we daar vrijdag trouwens opnieuw een debat over zullen voeren. Het is dan ook de bedoeling om daar wat orde in te brengen.

De heer Joris Van Hauthem : Dat is inderdaad juist, mijnheer de voorzitter. Maar ondanks de eventuele anomalieën die in het reglement zitten en die u bij die discussie wil rechtzetten, had u in dit geval de mogelijkheid om die actuele interpellatie om te vormen tot een actuele vraag, zodanig dat ook die twee konden worden gekoppeld. Dit was nu reeds mogelijk, ook zonder wijziging van het huidige reglement.

De voorzitter : Mijnheer Van Hauthem, ik had inderdaad die bevoegdheid volgens het reglement. Vorige keer heb ik die bevoegdheid toegepast. Ik heb dan overal moeten lezen hoe streng ik wel ben en hoe willekeurig in mijn beslissingen. Vandaag laat ik de 7 actuele interpellaties door. We zullen dus tot deze nacht doorgaan om aan te

Voorzitter

tonen tot wat soepelheid kan leiden. Ik hoop dat u deze soepelheid samen met mij tot deze nacht zult meemaken.

De heer Joris Van Hauthem : Wat soepelheid betreft in verband met tijd is er voor mij persoonlijk geen enkel probleem. Dat zult u ook wel weten, mijnheer de voorzitter. Ik stel alleen vast dat u in dit geval een andere regeling had kunnen toepassen waarbij u recht zou geven aan de eerste indiener.

De voorzitter : Mijnheer Van Hauthem, ik herhaal nog eens dat het Reglement mij dat toelaat, maar mij daartoe niet verplicht. In tegenstelling tot wat sommigen trouwens hebben geschreven, heb ik geen nieuwigheid aan de macht van de voorzitter toegevoegd. Het huidige Reglement laat mij dat toe, maar verplicht mij hiertoe niet.

De heer Joris Van Hauthem : Natuurlijk.

De voorzitter : Ik zie dus niet in wat het onderwerp van dit gesprek dan is.

De heer Vandenbussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche : Mijnheer de voorzitter, de suggestie die door de heer Van Hauthem wordt gedaan om de actuele interpellatie om te vormen tot een actuele vraag, gekoppeld aan die andere, zou betekenen dat verschillende fracties niet zouden kunnen tussenkomen. Dit is echter toch wel de bedoeling bij een actuele interpellatie.

De voorzitter : Er zijn ook nog andere redenen, mijnheer Vandenbussche. In verband met actuele vragen zijn er twee actuele vragen mogelijk per fractie, behalve voor de grootste fractie, die er drie heeft. De fractievoorzitter mag zelf de rangorde hiervan bepalen. Dit betekent dus dat als ik aan de fracties een rangorde zou opleggen, de fracties geen andere rangorde zouden kunnen vragen, terwijl dit nu wel kan.

Mijnheer Van Hauthem, u ziet dus dat er voldoende invalshoeken zijn.

De heer Joris Van Hauthem : Er zijn inderdaad voldoende invalshoeken, en ik betreur het alleen dat u die, die het Reglement u toelaat, niet hebt toegepast. Dat is alles.

De voorzitter : Daar kunnen we iedere keer op terugkomen, mijnheer Van Hauthem, als dat de bedoeling is.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Karel De Gucht c.s. betreffende de benaming van de Vlaamse Raad - 207 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer De Gucht c.s. betreffende de benaming van de Vlaamse Raad, dat luidt als volgt :

De Vlaamse Raad,

– gelet op

- de Grondwet en meer bepaald artikel 115, dat stelt dat "er (...) een Raad van de Vlaamse Gemeenschap (is)" ;

- de resolutie van de Vlaamse Raad van 13 juni 1995 betreffende de benaming van de Vlaamse Raad en van de leden van de Vlaamse Raad ;

- de beslissing van het uitgebreid Bureau van 15 juni 1995 om aan de, door de Vlaamse Raad op 13 juni 1995 aangenomen, resolutie de ruimst mogelijke interpretatie te geven, uitgezonderd voor aangelegenheden met mogelijke juridische gevolgen ;

– overwegende dat het daarom past dat de Vlaamse Raad zich in alle duidelijkheid zou uitspreken over de definitieve draagwijdte van zijn resolutie van 13 juni 1995 ;

– overwegende dat

- de vergadering, rechtstreeks verkozen op 21 mei 1995, voldoet aan de twee voorwaarden waaraan een vergadering moet voldoen om beschouwd te kunnen worden als een parlement, namelijk dat ze samengesteld moet zijn uit rechtstreeks verkozen leden, en wetgevende bevoegdheid moet hebben ;

- de Vlaamse Raad aan deze beide voorwaarden voldoet op grond van artikelen 116, 117 en 118 van de Grondwet voor zijn rechtstreekse verkiezing, en van artikelen 39, 127, 128 en 129 van de Grondwet voor zijn wetgevende bevoegdheid ;

- overigens de Vlaamse Raad daarenboven de begroting vaststelt, de investituur verleent aan de Vlaamse regering, de controle uitoefent over de Vlaamse regering en de internationale verdragen aangaan door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ratificeert en dus handelt en optreedt als een parlement ;

– overwegende dat

- de Vlaamse Raad de vrijheid heeft zichzelf het Vlaams Parlement te noemen omdat de naamswijziging geen wijziging teweegbrengt in de voorzieningen van de Belgische Grondwet ;

- de naamswijziging de bevoegdheden van de vergadering, ingesteld door artikel 115 van de Grondwet, niet wijzigt, de samenstelling ervan niet verandert en evenmin afbreuk doet aan de door de Grondwet bepaalde interinstitutionele verhoudingen ;

Voorzitter

- er dan ook geen rechtsbelang wordt geschaad door deze naamswijziging die een identiteitsaangelegenheid van politieke aard van de betrokken instelling is ;
- deze naamgeving geenszins de bedoeling heeft aangevend te worden om de Belgische grondwettelijke regelingen te wijzigen ;
- overwegende dat de constitutieve autonomie eigen is aan vergaderingen die voldoen aan voornoemde parlementaire criteria, wat voor de Vlaamse Raad ontegensprekelijk het geval is ;
- overwegende dat
- ter zake het precedent van het Europees Parlement kan worden ingeroepen ;
- immers, daar waar het EEG-Verdrag van 1958 de benaming "Vergadering" bepaald had, reeds tijdens de eerste constitutieve zitting van 20 maart 1958 een resolutie door deze Vergadering werd aangenomen waardoor de naam "Vergadering" werd veranderd in "Europese Parlementaire Vergadering", benaming die bij resolutie van 30 maart 1962 definitief werd gewijzigd in "Europees Parlement" ;
- het Europees Parlement sindsdien steeds deze benaming heeft gebruikt zowel bij besluiten van louter interne aard, dan wel voor besluiten die voor de andere instellingen van de Europese Gemeenschap of derden rechtsgevolgen teweegbrengen, alsook wanneer het Europees Parlement optreedt in privaatrechtelijke verhoudingen ;
- dit zelfs het geval is wanneer het Europees Parlement optreedt als instantie die een rechtsakte promulgeert, met name de jaarlijkse begroting die door het Europees Parlement wordt vastgesteld ;
- het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap nooit tot vernietiging van een akte van het Europees Parlement is overgegaan op grond van het gebruik van een benaming die niet conform de Verdragen is ;
- deze Europese parlementaire praktijk naderhand gecodificeerd werd door de Europese Akte ;
- overwegende dat het aangehaalde precedent van het Europees Parlement in de Belgische rechtsorde uitwerking heeft op grond van de rechtstreekse werking van het Europees Gemeenschapsrecht en de talloze richtlijnen en verordeningen ;
- overwegende dat
- de naamsverandering een interne aangelegenheid is van de Vlaamse Raad zodat deze kan gebeuren door middel van een resolutie van de Vlaamse Raad bij gewone meerderheid ;
- vanaf dat ogenblik in alle officiële akten van de vergadering, ingesteld bij artikel 115 van de Grondwet, de naam Vlaams Parlement wordt vermeld en als zodanig medege-

deeld in de officiële bekendmakingen van de rechtsakten die ervan uitgaan ;

- er ook geen enkel beletsel is de naam Vlaams Parlement te gebruiken in privaatrechtelijke rechtsverhoudingen, omdat op geen enkele wijze de belangen van de partijen of derden worden geschaad ;

- overwegende dat geen wijziging van de Belgische Grondwet is vereist voor de interne aangelegenheden van de Vlaamse Raad op voorwaarde dat de naamswijziging niet wordt gebruikt om de Belgische grondwettelijke regelingen te wijzigen ;

- beslist om deze redenen de benaming Vlaams Parlement te gebruiken in alle officiële akten, in de officiële bekendmakingen van zijn rechtsakten alsook in alle privaatrechtelijke rechtsverhoudingen waarin het partij is.

De bespreking is geopend.

De heer Timmermans, verslaggever, heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, in aansluiting op de resolutie over de toepassing van de benaming Vlaams parlement, die werd goedgekeurd op 13 juni 1995, heeft de heer De Gucht, de toenmalige initiatiefnemer, een nieuw voorstel van resolutie ingediend op 24 januari 1996. Dit nieuw voorstel bevatte de uitbreiding dat de benaming Vlaams parlement niet enkel zou worden aangewend voor handelingen zonder rechtsgevolgen, maar ook voor officiële akten en bekendmakingen, dus in alle handelingen die door de Vlaamse Raad worden gesteld. Ik verwijs naar het verslag ter motivering. Politiek en inhoudelijk zijn er geen problemen. Het enige probleem situeert zich op juridisch vlak. Het komt erop neer dat artikel 115 van de Grondwet, dat de naam van onze instelling bepaalt, niet door de federale regering in herziening werd gesteld. Op basis van een nota van de afdeling Studie en Advies van de Vlaamse Raad werd wel gesteld dat deze benaming onrechtstreeks in de Grondwet kan worden ingevoerd op basis van de artikelen 59 en 120 van deze Grondwet. Die artikelen worden in deze legislatuur wel in herziening gesteld. De onrechtstreekse procedure kan volgens die conformiteit wel worden gerealiseerd. We blijven dan uiteraard wel afhankelijk van het initiatief op federaal niveau.

In de commissie werd een tweede piste ter sprake gebracht, die de mogelijkheid biedt om binnen de Vlaamse Raad te ageren. We kunnen een decreet met bijzondere meerderheid stemmen, steunend op onze constitutieve autonomie, die de mogelijkheid biedt om de werking, de inrichting en de organisatie van de Vlaamse Raad zelf te bepalen. In de commissie werden al de voor- en nadelen van deze werkwijze onderzocht. Uiteindelijk was men éénparig akkoord om het voorstel van resolutie, dat mede is ondertekend door alle fracties in dit halfrond, vandaag voor te leggen voor de stemming. Ten tweede bestond er

Timmermans

eenparigheid dat de indiener, de heer Suykerbuyk, een bijkomend initiatief zou nemen om in gezamenlijk onderzoek een voorstel van decreet te ontwikkelen dat eventueel met een bijzondere meerderheid in de Vlaamse raad kan worden goedgekeurd. Zo een initiatief heeft immers een hogere rechtskracht dan de resolutie van vandaag. Daarom stelt de commissie eensgezind voor om vandaag de resolutie aan te nemen, en vervolgens een later onderzoek te doen naar een voorstel van decreet, dat kan worden goedgekeurd in het kader van de constitutionele autonomie. Ten slotte blijft ook de piste open dat via het federale initiatief bij de herziening van de artikels 59 en 120 de benaming Vlaams Parlement alsnog in de Grondwet zal worden ingeschreven. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de resolutie die vandaag ter bespreking is, ligt in het verlengde van de resolutie die al op 13 juni 1995 door de Vlaamse Raad is aangenomen. Deze resolutie had evenwel alleen betrekking op het gebruik van de naam Vlaams Parlement in wat de contacten met de bevolking werd genoemd. Na enig geharrewar heeft het Bureau in tempore suspecto beslist de naam niet te gebruiken in teksten met een juridische draagwijdte, waardoor we voor de vrij absurde toestand kwamen te staan dat in het courante woordgebruik van mededelingen, discussies en interpellaties de naam Vlaams Parlement werd gebruikt, maar dat in officiële bekendmakingen en decreten nog steeds de naam Vlaamse Raad figureerde. Het was echter juist een van de bedoelingen van de resolutie onze instelling een vertrouwde naam te geven en de identificatie van de burgers met onze instelling aan te zwengelen.

Het Bureau heeft me uitgenodigd op papier te zetten waarom ik de mening was toegedaan dat de benaming Vlaams Parlement op een veralgemeende manier kon worden gebruikt, met andere woorden niet alleen in het courante woordgebruik, maar ook in alle officiële akten en bekendmakingen en in het privaatrechtelijk rechtsverkeer. Deze argumenten hebben uiteindelijk de tekst van de resolutie opgeleverd die we vandaag bespreken. Er zijn goede argumenten om de naam Vlaams Parlement veralgemeend te gebruiken. Ze situeren zich zowel op het politieke als het juridische vlak.

Ten eerste zijn er precedents. Er is het precedent van het Europees parlement dat in het Verdrag van Rome een vergadering of une assemblée werd genoemd. Reeds op haar constitutionele vergadering van 20 maart 1958 heeft deze instelling beslist zich van dan af Europees Parlement te noemen, omdat het zich ook als het Europees Parlement beschouwde. Het beschouwde zich als de vertegenwoordiging van de Europese volkeren. Er is ook het precedent van het Waals Parlement. Zonder er veel discussie

aan te wijden heeft dit besloten zich het Waals Parlement te noemen. Punt aan de lijn.

Een tweede element situeert zich eerder op het juridische vlak. De naamswijziging van Vlaamse Raad in Vlaams Parlement wijzigt de bevoegdheden van deze instelling niet en kan dus met andere woorden ook moeilijk worden omschreven als een bevoegdheidsprobleem. De naamgeving kan volgens mij worden ondergebracht bij de constitutionele autonomie, ondanks het feit dat we ze in de limitatieve lijst ervan niet letterlijk terugvinden.

Het derde element situeert zich ook veeleer op het juridische vlak. Er wordt niets gewijzigd aan de bevoegdheidsverdeling tussen het federale niveau en het gewest- en gemeenschapsniveau. Indien iemand op de gedachte zou komen een annulatieverzoek bij het Arbitragehof in te dienen, dan zou dit zich terzake onbevoegd moeten verklaren, juist omdat de naamgeving niets wijzigt aan de bevoegdheidsverdeling tussen het federale niveau en het gewest- en gemeenschapsniveau. Een laatste argument is eerder belangrijk voor de privaatrechtelijke rechtsverhoudingen. Er worden geen belangen geschaad en bijgevolg is er ook geen bezwaar de naam te gebruiken, bijvoorbeeld in contracten over de bouw van het nieuwe Vlaams Parlement.

Wat houdt ons dus tegen op juridisch vlak ? Niets. Er moet op gewezen worden dat dit bovenal een politieke beslissing is. Het is een eigen wilsuiting van deze Raad. Ik denk dat ze het zelfvertrouwen van deze instelling onderstreept en moet beklemtonen. Het moet ook uiting geven aan de wil van deze instelling om een werkelijk parlement en een vertegenwoordiging van ons volk in de volle betekenis van het woord te zijn. Dit betekent dat we er moeten aan werken ons zo onafhankelijk mogelijk op te stellen ten opzichte van de regering. Ik weet dat deze mogelijkheden door de meerderheid-minderheidsverhouding in een zeker carcan worden gedrongen. Ik denk dat de naamswijziging ook onze overtuiging tot uitdrukking brengt dat we de drager zijn van de soevereiniteit van het Vlaamse volk, weliswaar in een nationaal, federaal staatsverband.

Er dringt zich een vraag op. Wat zal er na de goedkeuring van deze resolutie gebeuren ? Ik geloof dat deze resolutie op zichzelf volstaat. Ze is de uitdrukking van de politieke wil van deze vergadering. We moeten vanaf nu deze naam op een consequente wijze gebruiken. Het uiteindelijke doel kan en moet een grondwetsaanpassing zijn. In dat verband zijn er enkele problemen. Niet zozeer met Wallonië, maar inzake Brussel kunnen er problemen opduiken. Want, zo wordt geargumenteed, dit zou kunnen inhouden dat onrechtstreeks decretale bevoegdheden aan Brusselse instellingen worden toegekend. Hierover bestaat er geen unanimité. Een grondwetsaanpassing zal dus niet van een leien dakje verlopen. Ook niet indien men een omweg hanteert, door de naamswijziging in artikel 59 in

De Gucht

te voegen, wat ertoe moet leiden dat de benaming automatisch in alle andere grondwetsartikelen wordt aangepast. Het politieke probleem ten gronde blijft dus bestaan.

Ten slotte is er ook nog de gedachtengang die door de heer Suykerbuyk wordt verdedigd : laat ons de benaming Vlaams Parlement, na de goedkeuring van deze resolutie, in een bijzonder decreet opnemen. Ik ben niet overtuigd van de wenselijkheid van zo'n initiatief. De naam van een parlement is een zaak van constitutionele rang. En constitutionele zaken regelt men niet in een decreet. Maar ik wil hier duidelijk stellen dat, indien er inzake deze kwestie grote eensgezindheid bestaat, onze fractie niet als spelbreker zal optreden. Want in deze kwestie is het van belang om met een zo groot mogelijke meerderheid vooruitgang te boeken.

Mijn besluit, mijnheer de voorzitter, is duidelijk. We moeten de nieuwe benaming gewoon gebruiken ; de rest volgt vanzelf. Het Europese parlement noemt zichzelf sedert 1958 een parlement. Pas in 1986 is de benaming ook in de Europese verdragen opgenomen. Zo'n dringende aangelegenheid is dit dus ook weer niet. Laten we ook oog hebben voor mogelijke lapsussen. Deze ochtend, toen ik mijn tussenkomst voorbereidde, stelde ik vast dat ik in mijn computer mijn tussenkomsten bewaar in een bestand Vlaamse Raad. Ik wist niet hoe een naamsverandering moest doorgevoerd worden. Daarom heb ik een nieuw bestand geopend, met als naam Vlaams Parlement. Ik nodig u uit hetzelfde te doen, en te waken over het mogelijk door elkaar haspelen van de oude en nieuwe benaming. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, onze fractie zal vanzelfsprekend het voorstel van de heer De Gucht goedkeuren. Misschien is toch een kanttekening bij het betoog van de heer De Gucht hier op zijn plaats. Ik ga akkoord om te stellen dat elke naamswijziging – of deze nu wordt doorgevoerd via een resolutie, een decreet of op een andere wijze – enkel zin heeft als het draagvlak voor zo'n wijziging voldoende breed is. Nochtans geloof ik dat we er goed aan doen om de constitutionele autonomie die we bij de jongste staatshervorming hebben bekomen, zo extensief mogelijk te interpreteren. Als de werking van de instellingen tot het voorwerp behoort van de constitutionele autonomie, is het niet vergezocht om te zeggen dat de benaming op zijn beurt deel uitmaakt van de werking. Tot een nieuwe naamgeving, kunnen we dus komen via een decreet met een bijzondere meerderheid. Een decreet heeft een grotere intensiteit dan een resolutie. Dit belet echter niet dat deze resolutie belangrijk is als wilsuiving van deze vergadering. Ik ben het met de heer De Gucht eens dat we mits deze resolutie de nieuwe naam gewoon

moeten gebruiken. Dat is het belangrijkste. Het is echter ook belangrijk om een stevige basis te hebben. Als deze stevige basis kan worden gevormd door een decreet met een bijzondere meerderheid in het kader van de constitutionele autonomie, is dit allicht een snellere weg dan de grondwettelijke, namelijk de federale wet. De heer De Gucht heeft er immers terecht op gewezen dat daar moeilijkheden kunnen rijzen en dat er kapers op de kust zijn. Dat is de reden waarom ik dit nu ter sprake breng. Ik zal zo vlug mogelijk een voorstel klaarmaken en ik hoop dat we na contact met de verschillende fractieleiders tot een eensgezindheid zullen komen. De eensgezindheid over dit voorstel bewijst dat we de langere weg van de aanpassing van de grondwet niet meer nodig hebben. Ook dat heeft belang : we mogen daar niet te lang mee wachten. Inhoudelijk moeten we nu over dit punt niet discussiëren. De resolutie staat nu op de agenda en we sluiten ons daar graag bij aan. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Voorzitter, collega's, uiteraard steunen we het voorstel van de heer De Gucht. We staan daar voor honderd procent achter, en dan vooral omwille van de politieke betekenis. De heer De Gucht heeft een aantal juridische redenen gegeven om aan te tonen dat we over deze mogelijkheid beschikken en hij heeft de vergelijking gemaakt met het Europees Parlement. Ik aanvaard dat en het is goed meegenomen, maar uiteindelijk gaat het hier om de politieke betekenis van het feit dat we onszelf parlement noemen. Het woord parlement betekent dat er boven ons geen andere soevereiniteit meer is, die over ons beslist. Het woord raad kan veronderstellen dat daarboven nog een ander politiek gezag bestaat. Deze veronderstelling werd vaak gemaakt, zelfs al was dit in de Belgische staatshervorming niet het geval. In de Duitse regeling van de Länderregering is het zo, dat de raden ondergeschikt zijn. In onze staatshervorming was dat niet zo. Door ons op eigen kracht en uit eigen politieke wil de naam parlement te geven, maken we duidelijk dat er boven ons geen ander gezag bestaat. Deze grote politieke betekenis willen we hier onderstrepen. Ondanks het feit dat onze bevoegdheden juridisch niet wijzigen, gebeurt de benadering vanuit een ander gezichtspunt, evenals de wijze waarop we politiek de discussie voeren. Onze bevoegdheid is geen stabiel en een afgerond gegeven, maar we profileren ons als een parlement dat duidelijk maakt dat we in de toekomst wanneer nodig zullen oordelen over de evoluties, de politieke keuzes en de beslissingen die hier moeten worden genomen. Daarom steunen we het voorstel van de heer De Gucht volledig.

Ten tweede, zullen we het voorstel van decreet van de heer Suykerbuyk steunen op voorwaarde dat het conform de Grondwet wordt behandeld. Het decreet dient dus met een tweederde meerderheid te worden goedgekeurd. Als

Van Grembergen

de verschillende fracties daarover vooraf tot afspraken komen dan zal deze bijzondere meerderheid geen probleem vormen. Na de constitutionele goedkeuring door dit Parlement kan dit decreet dan worden bekrachtigd. We zijn behoedzaam voor het nemen van initiatieven op het federale niveau omdat we niet tot voorbarige conclusies willen komen. We wensen onze autonomie volmondig en volledig uit te oefenen.

De voorzitter : Collega's, ik neem aan dat we hierover om 16 uur eensgezind zullen stemmen.

Minister-president Van den Brande heeft het woord..

Minister-president Luc Van den Brande (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik wens mij uiteraard niet rechtstreeks in te laten met deze zaak die tot de wetgevende prerogatieven behoort. In het licht van de consensus die hier reeds bestaat, maar zonder evenwel vooruit te willen lopen op de stemming, kan ik verklaren dat de Vlaamse regering vanaf de goedkeuring van dit decreet in alle teksten en documenten consequent de term Vlaams Parlement zal gebruiken.

De voorzitter : Mijnheer de minister-president, uit de besprekingen in de commissie, die ik de eer had voor te zitten, bleek reeds dat er unanimititeit bestond over de grenzen van de fracties heen. Zoals verscheidene sprekers reeds onderstreepten is de goedkeuring van de resolutie een politieke wilsuiting die geenszins in tegenstrijd is met het decreet waardoor het beginsel juridisch zal worden vastgelegd. Mijnheer Suykerbuyk, ik denk dat we op die wijze met gerede spoed tot de naamwijziging zullen kunnen overgaan. Collega's, ik roep dus op tot een unanieme stemming om 16 uur deze namiddag.

BELEIDSBRIEF Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999 **- 164 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2**

Interpellatie van de heer Jos Geysels tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het clusterbeleid van de Vlaamse regering

Interpellatie van de heer Robert Voorhamme tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over zijn clusterinitiatieven

Debat

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsbrief Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999, ingediend door de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Geysels tot minister-president Van den Brande over het clusterbeleid van de Vlaamse regering en van de heer Voorhamme tot minister-president Van den Brande over zijn clusterinitiatieven.

Het debat is geopend.

De heer Jos De Meyer, verslaggever, heeft het woord.

De heer Jos De Meyer, verslaggever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, namens de commissie voor het Onderwijs, de Vorming en het Wetenschapsbeleid tracht ik het verslag van de bespreking van de beleidsbrief over het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen en over de Beleidsprioriteiten 1995-1999 in enkele volzinnen samen te vatten.

De minister-president schetste het globaal kader voor het wetenschaps- en het technologiebeleid. De beleidsbrief wil dit beleid in synergie met het Europees beleid ter zake voor de komende vijf jaren uittekenen en behandelt in vier hoofdstukken achtereenvolgens het algemeen wetenschapsbeleid, het wetenschapsbeleid inzake fundamenteel onderzoek, het technologiebeleid en het zogenaamde horizontale en sectoriële wetenschapsbeleid. Het belang dat de regering hecht aan wetenschap en technologie blijkt uit twee genomen maatregelen : de herschikking van de bevoegdheid waardoor één minister verantwoordelijk is, en de herschikking van de administratieve begroting. Bij het definiëren van de krachtlijnen van het beleid voor wetenschap en technologie formuleerde de minister-president zes globale uitdagingen : internationalisering en globalisering, verhoogde aandacht voor fundamenteel onderzoek, toenemende impact van wetenschap en technologie op de samenleving, zwaartepuntvorming, concentratie en samenwerking, stimulering en uitbouw van het Vlaams technologisch potentieel, homogene bevoegdheidspakketten. In de commissie vond een constructief gesprek plaats en volgende vragen en suggesties kwamen er aan bod.

De jeugd moet gesensibiliseerd worden voor positieve wetenschappen. Er is nood aan synthese voor alle wetenschappen naar humanistisch model. Volgens sommige leden zou er te veel aandacht gaan naar het technologisch georiënteerd onderzoek ten nadele van het fundamenteel onderzoek.

Tevens werd de vraag gesteld naar het maatschappelijk rendement van de verschillende wetenschappelijke initiatieven in het kader van de werkloosheid en de bedrijven. Een reorganisatie van het systeem van de doctoraatsbeurzen werd bepleit. Gelet op de academische vrijheid, werd

De Meyer

de bezorgdheid geformuleerd over het peilen naar de verantwoordelijkheidsplicht van de onderzoeker. De minister-president verduidelijkte ook dat de wijzigingen voor wetenschapsbeleid ontstaan zijn uit de bezorgdheid om de bevoegdheden en middelen daar te brengen waar ze optimaal kunnen besteed worden. Hij benadrukte het belang van goede en volledig onderbouwde statistieken als evaluatie- en beleidsinstrument. Specifiek voor wetenschap en technologie is reeds een databank ter beschikking : deze biedt een overzicht van alle onderzoekers en onderzoeksprojecten aan de Vlaamse universiteiten. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Candries, verslaggever, heeft het woord.

De heer Herman Candries, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, waarde collega's, mij valt de eer te beurt verslag uit te brengen over de behandeling van de Beleidsbrief Wetenschap en Technologie namens de commissie voor Economische Aangelegenheden. Het betreft hier dus de behandeling met de economische finaliteit als uitgangspunt, maar uiteraard beperkt deze zich hier niet toe.

Voor een goed begrip van de structurering van het technologie- en wetenschapsbeleid is het nuttig vier dimensies te onderscheiden. Er is het algemene wetenschapsbeleid, het wetenschapsbeleid gericht op het fundamenteel onderzoek, het wetenschapsbeleid met de economische finaliteit. Tenslotte wordt ook aandacht besteed aan de horizontale behandeling van deze materie.

De beleidsbrief behandelt plannen en initiatieven voor een periode van vijf jaar. Dit biedt dus perspectief : het is uiteraard gebouwd rond de begroting van 1996, maar hier wordt een beleid op lange termijn geformuleerd, tot het jaar 2000. Dit jaar betekent een belangrijke mijlpaal in de aanpak van het wetenschaps- en technologiebeleid door de minister-president. Hij onderkent de problematiek en de nood van de wetenschappelijke onderbouw van ons bedrijfsleven. Er wordt dus gekozen voor het bereiken van 2 percent van het Bruto Regionaal Produkt tegen het jaar 2000. Bereiken we dat percentage, dan zouden we ons aansluiten bij die Europese landen die op dat vlak goed werk leveren.

We zijn begonnen met een inhaalbeweging. De verschillende geprogrammeerde plannen en acties worden uitgediept. Met ziet dan ook – en hiervoor verwijs ik naar het schriftelijk verslag – welke middelen op welke manier besteed worden.

De voorzitter : We zullen nu eerst de beide interpellanten aan het woord laten.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, de interpellatie heeft als achtergrond de discussie die ook straks gevoerd zal worden betreffende het Vlaamse regeeringsbeleid inzake onderzoek, ontwikkeling en wetenschapsbeleid. Het kadert in de in regeerakkoord en parlement aangekondigde versnelling betreffende de ontwikkeling van het onderzoeks- en ontwikkelingsbudget. Deze versnelling gebeurt a rato van ongeveer 2 miljard frank per jaar, van 32,9 miljard frank tot een groter bedrag. Op die manier bereiken we het streefdoel van 2 percent van het Bruto Regionaal Produkt, zoals het betaamt.

We stellen ons de vraag of dit een vernieuwd beleid is, met deze stijging van de middelen. Ik wil dit toetsen aan de hand van een concreet dossier, namelijk dat betreffende de clusters. Misschien een moeilijke term, maar voor de Vlaamse regering kadert de beleidsvisie inzake clusters in, en ik citeer, een vernieuwd economisch en industrieel beleid, waarbij zowel de bedrijfs- als de onderzoekswereeld aangezet worden tot economische netvorming en samenwerking, om door gemeenschappelijke kwalitatieve acties beter te kunnen wedijveren in een aantal sectoren, zeker inzake competitiviteit en concurrentie. De Vlaamse regering definieert clusters als volgt, en ik citeer letterlijk : een netwerk waarbij de bedrijven en instellingen in Vlaanderen vrijwillig, maar actief deelnemen om synergieën te ontwikkelen, onderling en/of met de onderwijs- of onderzoekswereeld, op één of meerdere domeinen zoals wetenschappelijk onderzoek, produktontwikkeling enzovoort, samen te werken. Einde citaat.

Dit clusterbeleid is de jongste jaren in dit halfroond dikwijls ter sprake gekomen, naar aanleiding van de resultaten van de eerste werkgelegenheidsconferentie van 1993. Het is verder geoperationaliseerd in een aantal beleidsbrieven. Het is vastgelegd in een nota : Clusterbeleid, beleid van economische netwerkvorming in Vlaanderen van november 1994. Het is herhaald in de laatste beleidsbrief van de minister-president. We vinden er ook notities van terug in de resultaten van de tweede werkgelegenheidsconferentie.

Het is dus niet zomaar een dossier, het is een dossier dat door de Vlaamse regering onder de aandacht wordt gebracht.

We hebben op 31 maart 1993 de erkenning mogen meemaken van een eerste pilootproject Vlaamse Textielmachine- en Systeembouw. Toen werd 600 miljoen frank vrijgemaakt voor een periode van 2 jaar, die nu afloopt, en in december 1994 werd een eerste echte cluster erkend voor staalplaatproducenten en -verwerkers.

Op 20 en 21 december 1995 besliste de Vlaamse regering, op voorstel van de minister-president, steun toe te zeggen aan vijf nieuwe clusters : het Vlaams Centrum voor Kunststofverwerking, het Vlaams Elektro- en Innovatie-

Geysels

centrum, het Vlaams Initiatief voor Produktontwikkeling, het Centrum voor Produktontwikkeling, en het project Telecommunicatie in het wegvervoer. De globale steun voor deze vijf projecten bedroeg 269 miljoen frank, verdeeld over de vijf centra, waarbij vooral het centrum voor kunststofverwerking met 120 miljoen frank en het VIPO met 37 miljoen frank de grootste bedragen kregen toegekend.

Mijnheer de minister-president, we stellen ons vragen bij de opportuniteit en de manier waarop de Vlaamse regering deze dossiers heeft afgehandeld, net voor het afsluiten van het begrotingsjaar. We hebben ook problemen met inhoudelijke criteria, met name, heeft dit dossier enige economische meerwaarde ?

In de wekelijkse persmededeling van de Vlaamse regering naar aanleiding van haar beslissing staat – en ik citeer : dat deze beslissingen werden genomen op basis van een verslag van de administratie en/of adviezen van het Instituut voor Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek IWT.

Uit onderzoek van de dossiers blijkt echter dat dit IWT slechts is betrokken bij drie van deze dossiers, en bij twee van deze dossiers werd geen advies gevraagd aan het IWT. De adviezen die het IWT dan wel gaf zijn negatief. Voor het IWT zijn de dossiers onvolledig of beantwoordden ze onvoldoende aan de criteria van het clusterreglement van de Vlaamse regering zelf.

Ik geef in het kort de evaluatie weer van het IWT betreffende deze dossiers. Wat betreft het Kunststoffencentrum dat zich voornamelijk in West-Vlaanderen situeert, zegt het IWT dat het voorgestelde samenwerkingsverband erg beperkt is, dat de aandacht vooral gaat naar de dagelijkse produktieproblemen en er onvoldoende aandacht wordt geschonken aan het onderzoeks- en ontwikkelingsaspect. Het IWT zegt ten slotte dat er geen perspectief is voor een maximaal synergie-effect.

Het IWT zegt dus dat aan een aantal criteria wat betreft de toekenning van subsidies van ondersteuning niet wordt beantwoord. Ik voeg er zelf aan toe dat het vooral een regionaal initiatief is, terwijl nochtans zowel in het document van januari 1994 als in het reglement van de Vlaamse regering van november 1994 staat dat regionale initiatieven bij voorrang niet in aanmerking moeten komen voor dit clusterbeleid.

Het IWT had een tweede opmerking betreffende het dossier van het Vlaams Elektro en Innovatiecentrum. Het vraagt zich af waarom het nog moet worden ondersteund, want er is overlapping met reeds bestaande onderzoekscentra, en het maximaal synergie-effect is niet gewaarborgd.

Het IWT kan geen positief oordeel geven over het VIPO, omdat dit initiatief veel raakvlakken vertoont met een ander initiatief dat reeds sinds 1985 werd gesubsidieerd, maar waarvan de overeenkomst met de Vlaamse regering afloopt op 31 december 1995.

Is het opportuun om dit dossier nu goed te keuren ? Tot daar de negatieve adviezen van het IWT wat betreft drie van de vijf clusters.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé (*Op de tribune*) : Ik zou even kort willen ingaan op het aspect regionaal initiatief. Wanneer men het aandeel van de clusters textiel en kunststofverwerking bekijkt in het totaal van de Vlaamse economie, dan stelt men vast dat de meeste bedrijven gevestigd zijn in de regio waaraan de clusters zijn toegewezen. Men kan, met andere woorden, niet zomaar praten van een regionaal initiatief. Het is opportuun dat die clusters gevestigd zijn in de buurt van bedrijven, onderwijs- en researchcentra.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels (*Op de tribune*) : U weet dat de regio West-Vlaanderen erg belangrijk is voor de kunststoffenindustrie op het gebied van de werkgelegenheid als aandeel in de toegevoegde waarde. Maar u weet ook dat in Limburg en een deel van de Kempen deze industrie ook nadrukkelijk aanwezig is. Er is bijgevolg ook vanuit de GOM-Limburg een gelijkaardige aanvraag gedaan voor een cluster.

Het regionaal aspect is een criterium waarop iets moet worden beoordeeld. Er blijven dan nog de overige drie belangrijke opmerkingen ter zake van het IWT.

In verband met de probleemstelling hebben we vernomen dat de minister van Begroting, wier budgettaire-orthodoxe reflexen genoegzaam bekend zijn, problemen heeft gemaakt over dit dossier. Ook zij is van oordeel dat het IWT, ofwel negatief werd geadviseerd, ofwel niet werd geraadpleegd.

Ik heb daarover een aantal concrete vragen.

Naar aanleiding van de recente begrotingsbesprekingen werden we, soms op krachtdadige wijze, geconfronteerd met het beleid van minister Demeester-De Meyer. Haar budgettaire orthodoxie was bijvoorbeeld erg duidelijk naar aanleiding van het beroemde amendement in verband met het sociaal-cultureel werk. Daaruit bleek hoe moeilijk het is om extra kredieten, in casu 150 miljoen frank, vrij te maken. De minister van Begroting maakte duidelijk bezwaren, en toch werd dit beslist op 20 en 21 december. Hoe verklaart u deze situatie ?

Zijn deze dossiers wel conform met de zeven voorwaarden die de Vlaamse regering in haar eigen clusterregle-

Geysels

ment stelt ? Het IWT en ikzelf vinden van niet. En precies in dit dossier wordt gesteld dat IWT een cruciale rol speelt vanuit haar adviserende functie. Waarom werden die adviezen op een niet-adequate manier beantwoord ?

Waar zit de meerwaarde van deze dossiers ? Er wordt, terecht, meer geld voorzien voor wetenschappelijk onderzoek. Maar ik stel vast dat dit vooral oude subsidiestromen zijn van projecten die een andere naam hebben gekregen. Ik denk hier aan het VIPO, waarvoor nog verschillende andere namen circuleren. Waar zit dan de meerwaarde inzake synergie en tewerkstelling voor de 269 miljoen frank die aan de clusters zal worden toegekend ? (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, de minister-president keurde op het einde van vorig jaar met de regering een voorstel goed om 269 miljoen frank toe te wijzen aan vijf bijkomende clusters. Ik wens niet in te gaan op de discussie zelf over de techniciteit van de clusters omdat het de taak is van de deskundige organen om hierover een oordeel te vellen. Bij ons gaat het veeleer om de gevolgde werkwijze.

De reden van deze interpellatie is het bekomen van duidelijkheid over de richtlijnen en de procedures die men wenst te hanteren bij de uitvoering van een wetenschaps- en technologiebeleid, waarover ik straks namens mijn fractie overigens nog een uiteenzetting zal houden.

De SP steunt de optie die op het vlak van het wetenschapsbeleid werd genomen om de inspanningen die de vorige jaren werden geleverd, voort te zetten en een bijkomende beleidsruimte te creëren van 2 miljard frank per jaar. Het is de bedoeling dit bedrag aan bijkomende middelen tegen het einde van deze legislatuur te brengen op 8 miljard frank. In de loop van deze vier jaar zou dus voor een bedrag van 20 miljard frank bijkomende beleidsruimte worden gecreëerd voor wetenschapsbeleid.

We verdedigen deze optie omdat de onderzoeken van de OESO en de onderzoeken die ter zake werden gedaan met betrekking tot het economisch stimuleringsbeleid hebben uitgewezen dat de toekomst van duurzame en kwalitatieve tewerkstelling kan worden gegarandeerd door het investeren in innovatie- en wetenschapsbeleid. Dit wordt ten overvloede aangetoond in tal van studies. Bovendien is dit ook de zienswijze van de heer Porter, wiens opvattingen de minister-president vaak naar waarde weet te schatten.

Minister-president Luc Van den Brande : Dit is inderdaad juist, al wil ik daarmee niet beweren dat ik dagelijks met hem ontbijt.

Ik ben het eens met uw benadering. Ook de heer Geysels heeft hiernaar trouwens verwezen.

Ten einde het kennispotentieel en de economische mogelijkheden te stimuleren, vond de Vlaamse regering het absoluut noodzakelijk een prioritaire actie te ontwikkelen. Dit komt tot uiting in de begrotingscijfers. De idee van de clustervorming heeft inderdaad iets te maken met de persoon wiens naam u hebt vermeld.

We moeten echter opletten niet te veel goeroes te volgen.

De heer Robert Voorhamme : Ik herhaal dat we deze optie steunen. Een bedrag van 20 miljard frank aan bijkomende middelen is echter zeer aanzienlijk, zeker wanneer men een beleid van budgettaire orthodoxie probeert te volgen en wanneer men constateert dat het erg moeilijk blijkt te zijn enkele bijkomende miljarden frank te sprokelen voor sommige andere beleidssectoren die eveneens een absolute prioriteit voor de Vlaamse regering betekenen. Het is daarom belangrijk dat de 20 miljard frank aan bijkomende ruimte zo doelmatig en zo efficiënt mogelijk worden benut. Er mag voor het parlement dan ook niet de minste twijfel over bestaan dat dit geld wel degelijk doelmatig wordt benut en dat elke frank goed wordt besteed. Het is niet evident dat de controle hierover gemakkelijk verloopt. De sector van technologie- en wetenschapsbeleid is mijlenver verwijderd van onze doorweekte debatten en van de interessepunten van de burger. Deze materie is verre van spectaculair. De verleiding bestaat dan ook dat de sector op dit vlak wordt verwaarloosd en dat de controle onvoldoende wordt uitgeoefend.

Een tweede reden is, en ook dat steunen we ten volle, de beslissing om technologie en wetenschapsbeleid samen te brengen onder de bevoegdheid van één Vlaamse minister. Dat wijst op een goed, coherent beleid. Dat is ook een absolute noodzaak voor een efficiënt financieel beleid. Als men al deze middelen aan één minister toekent, moet het parlement wel volledige duidelijkheid hebben over dit beleid en over de besteding van het budget.

Een derde reden is, dat het hier gaat om 20 miljard frank bijkomende middelen. Volgens mij is er in geen enkele sector ruimte voor nieuwe initiatieven met dergelijke bijkomende middelen. Veel beleidssectoren krijgen per begrotingsjaar bijkomende middelen maar die zijn op voorhand grotendeels ingevuld. Dit komt neer op het voortzetten van het lopende beleid.

Hier gaat het om een enorme ruimte voor nieuwe initiatieven. Dat is een reden te meer om nauwgezet toe te zien op de intentie van de initiatieven. Binnen het reusachtig budget van de Vlaamse overheid is 20 miljard frank misschien niet veel, maar het krijgt veel inhoud als het kan worden besteed aan nieuwe zaken.

We stellen vast dat de structuur hiertoe fundamenteel aanwezig is. De Vlaamse overheid beschikt over de nodi-

Voorhamme

ge instellingen om over deze moeilijke materie deskundige beslissingen te treffen. We wensen dat die instellingen ten volle worden benut. We willen geen arbitraire beslissingen.

Wat hebben we moeten vaststellen bij de beslissing over die vijf bijkomende clusters ? Voor het gebruik van FIOV-middelen moet het advies van het IWT worden gevraagd. Het advies werd gevraagd voor drie van de vijf clusters. Voor de twee andere werd het niet gevraagd, onder meer omdat men beweert dat het IWT stelselmatig een negatief advies geeft. Het IWT ziet zogezegd niet graag initiatieven van derden. Ik ken de interne keuken van het IWT niet goed en zeker niet zo goed als de bevoegde minister. Maar het klopt toch mijnheer de minister-president, dat het IWT vroeger bij andere clusters geen moeite had met een positief advies over initiatieven van derden ? Het IWT heeft toch als belangrijke taak de initiatieven uit het ondernemingsleven te beoordelen ? Ze heeft dat tot nu toe toch met grote deskundigheid gedaan ? Ik zie niet in waarom u voor deze voorstellen geen advies meer vraagt vooraleer de regering een beslissing te laten nemen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Voorzitter, mijnheer Voorhamme, ik zal straks uitvoeriger reageren. Ik wil voorlopig dit kwijt : ik heb zelf het initiatief genomen om het IWT hierbij te betrekken, terwijl ik dat niet hoeft te doen volgens de geldende spelregels. Ik heb het IWT gevraagd de concrete convenanten uit te werken bij de uitvoering van elke beslissing. Het is geen kwestie van IWT of geen IWT. Het is een kwestie van de instrumenten doelmatig te gebruiken. Daar deel ik uw opvatting en die van de heer Geysels.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Voortgaand op de terechte opmerkingen van de heer Voorhamme, begrijp ik niet goed, mijnheer de minister-president, waarom u in uw beleidsbrief schrijft dat het IWT een coördinerende rol dient te vervullen inzake dossiers van wetenschappelijk onderzoek met een economische finaliteit, waaronder de clusters ressorteren. Het is toch onbegrijpelijk dat het IWT niet wordt geraadpleegd in twee dergelijke dossiers.

Minister-president Luc Van den Brande : Straks zal ik in detail uiteenzetten welke stappen er de laatste maanden gezet werden.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Ik blijf bij de vaststelling dat op het ogenblik dat de regering de beslissing nam, over twee dossiers geen advies verstrekt werd door het

IWT. Drie andere dossiers kregen een negatief advies. Dit advies werd naast zich neergelegd met als motivatie dat het oppervlakkig en enigszins tendentiekus zou zijn.

Ik zie met de beste wil van de wereld niet in waarom het IWT nu plots tendentiekus zou gaan adviseren, tenzij er iets fundamenteel schort bij het IWT. Het zijn niet één of twee functionarissen van het IWT die beslissingen nemen. Het IWT heeft een vrij evenwichtig samengestelde raad van bestuur, zoals iedereen wel weet. Met eminente vertegenwoordigers van de bedrijfswereld en de regering. Deze raad van bestuur, die heterogeen samengesteld is en niet van eenzijdigheid kan verdacht worden, heeft deze adviezen bekrachtigd.

Zodoende rijzen er toch enkele vragen over de procedure. We zijn bereid aanzienlijke bijkomende beleidsruimte te creëren voor het wetenschaps- en technologiebeleid, maar we willen geen vrijgeleide geven waarmee arbitraire beslissingen kunnen genomen worden.

We hebben enkele vragen waarop we een afdoend antwoord wensen. Ten eerste, hoe kunt u verantwoorden dat er geen advies wordt gevraagd of dat die adviezen worden genegeerd ? Ten tweede, wat is de inhoudelijke relevantie van elk van de vijf nieuwe clusters ? Ten derde, waarom werd bij de besluitvorming zo overhaast te werk gegaan ? Ons inziens was dit niet nodig. De indruk wordt gewekt dat de besluitvorming op het einde van het jaar er kwam om de vastgelegde middelen nog te kunnen besteden. Dit is hier echter niet van toepassing. Er was geen enkele reden om de beslissing op dat moment te nemen, men had rustig – gezien de problemen met negatieve of ontbrekende adviezen – meer tijd kunnen nemen en de controverse kunnen voorkomen. Het parlement heeft recht op informatie over deze drie fundamentele vragen.

Een vierde vraag is of u van plan bent initiatieven te nemen om dergelijke toestanden in de toekomst te vermijden ? Bent u van plan initiatieven te nemen inzake richtlijnen en procedures die een besluitvorming volgens een vast stramien mogelijk maken ? Argwaan tonen voor de daden van de uitvoerende macht is weliswaar de essentie van de controlerende taak van het parlement, maar het zou moeten worden vermeden dat we bij elk individueel dossier dienen te interpellieren.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik zou hier toch wel een korte bedenking bij willen maken. Ik verwijt de heer Voorhamme en de heer Geysels natuurlijk niet om hierover een interpellatie te houden. Als er vragen aan mij worden gesteld, geeft dit mij immers de kans om duidelijkheid te scheppen, zoals we dat ook in de commissie proberen te doen.

Van den Brande

De kernvraag is hier, in verband met de besluitvorming, of we in alle gevallen verplicht zijn om de adviezen te volgen. Wanneer men steeds interpelleert telkens wanneer een advies niet wordt gevolgd, dan kan ik dat begrijpen als dit gebeurt omdat men wil weten waarom een advies al of niet wordt gevolgd. Ik neem echter moeilijk aan dat men dit doet wanneer een adviesgever zich mogelijk tekort gedaan voelt in een besluitvorming.

Dit is volgens mij de kern van de zaak. Ik ben dan ook blij dat ik straks uitvoerig kan antwoorden op de gestelde vragen.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de minister, ik wil het volgende toch wel duidelijk stellen. De overgrote meerderheid van de Vlaamse volksvertegenwoordigers zijn bereid om bijkomende middelen goed te keuren voor wetenschaps- en technologiebeleid, omdat ze het belang daarvan inzien. U kan echter niet verwachten dat die volksvertegenwoordigers allemaal in staat zijn om voldoende deskundigheid aan de dag te leggen om elk van die dossiers te kennen ; dat is hun taak ook niet.

Zeker voor een materie als deze, waar het gaat om schaarse bijkomende middelen die we overal moeten bijeenkrabben, is het volgens mij voor de Vlaamse Raad bijzonder belangrijk om te weten dat het ook niet alleen het kabinet is van een minister dat hierover gaat oordelen. Het kunnen terugvallen op deskundige instanties is voor ons een waarborg die daar onverbrekelijk mee is verbonden. Het lijkt me dan ook evident dat er een procedure is, een richtlijn, waarin gebruik kan worden gemaakt van die instanties.

Mijnheer de minister-president, ik zeg dus niet dat u altijd elk advies blindelings moet volgen, maar er moet een procedure zijn die ervoor zorgt dat die adviezen niet slechts louter als formaliteit worden gevraagd en dan naast u worden neergelegd.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, het probleem is dat ik eigenlijk onmiddellijk zou willen antwoorden, maar de afspraak is dus dat ik dat straks globaal doe.

Mijnheer Voorhamme, deze dossiers zijn anderhalf jaar in overleg geweest, bevraging, deskundige advisering met het IWT. Als men dan van overhaasting spreekt, is dit toch wel een beetje bij de haren getrokken. Ik deel natuurlijk wel uw mening dat we niet altijd alle adviezen moeten volgen, of het nu gaat over een Vlaamse instelling van openbaar nut, of over de sociale partners, of over nog andere zaken. U schijnt bovendien te vergeten dat het

hier om een unanieme beslissing van de Vlaamse regering gaat.

De heer Robert Voorhamme : Ik denk dat al dit soort beslissingen, beslissingen van de Vlaamse regering zijn, maar dat doet er niet toe. De Vlaamse Raad is er immers om de beslissingen van de Vlaamse regering te controleren en hierover te interpellieren. Het is ook niet tegen u persoonlijk gericht. Ik had net hetzelfde gedaan als het een andere minister was geweest. Mij gaat het erom dat ik, met mijn fractie, met een zekere argwaan toekijk op die bijkomende miljoenen frank. Vandaar dat we zoveel belang hechten aan deskundige instanties die dit op zijn waarde moeten toetsen.

Het gaat om 20 miljard frank bijkomende middelen die moeten worden geïnvesteerd in technologie- en wetenschapsbeleid. Het gevaar bestaat dat dit uitdeint en dat die 20 miljard frank ook voor andere beleidsterreinen worden gebruikt. Op deze manier zou het dan eigenlijk een onrechtstreekse manier van economisch beleid worden. In dat opzicht moeten we duidelijkheid krijgen. Hiervoor rekenen we dan juist op die deskundige instanties waar u ook advies aan vraagt. Als we ermee instemmen om 20 miljard frank over 4 jaar uit te trekken voor wetenschaps- en technologiebeleid, gaan we niet akkoord dat dit gebruikt zou worden om er andere initiatieven dan wetenschaps- en technologiebeleid mee te financieren. Zelfs als die andere initiatieven gerechtvaardigd zijn, dan heb ik daar liever duidelijkheid over. Daarom willen we een beroep doen op deskundige instanties.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, zoals u bekend is behoren we niet tot de meerderheid. Ik wil toch de puntjes op de i zetten. In de persmededeling van 21 december schrijft de Vlaamse regering dat ze voor die vijf clusters de adviezen van het IWT heeft ingewonnen. Dat is voor twee dossiers niet het geval.

Ten tweede is het IWT geen adviesorgaan, zoals bijvoorbeeld het adviesorgaan voor theater. Zoals de heer Voorhamme terecht opmerkt, speelt het IWT in het kader van het FIOV, een cruciale rol in dit soort dossiers. Ik citeer uzelf, mijnheer de minister-president. Op bladzijde 64 van uw beleidsbrief stelt u letterlijk dat voor aanwending van FIOV-middelen een advies van het IWT dient gevraagd.

Het IWT is dus geen adviesorgaan van belangstellenden en belanghebbenden, maar een coördinerend orgaan binnen de schoot van de Vlaamse administratie. Voor dit soort dossiers moet het op een verstandige en deskundige manier zeggen wat goed is en wat niet.

Als tenslotte een advies van een daartoe bevoegd orgaan niet wordt gevolgd, dan mag men toch minimaal verwachten dat er een omstandig en deskundig antwoord komt.

Geysels

Dat heb ik nergens gevonden, tenzij de notie : het IWT geeft een oppervlakkige kritiek.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Ik zou willen inspelen op de stellingen van de minister-president in verband met de rol van het IWT naar aanleiding van de discussie over de textielsector. Na verschillende bedrijven bezocht te hebben, ook met mensen van Febeltex te hebben gepraat, stel ik vast dat de textieldossiers bij het IWT systematisch van tafel worden geveegd. Hiervoor zou ik graag een verklaring horen. U kan dan misschien ook een verklaring geven voor de feiten die u nu aanhaalt.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer Decaluwé, als u vindt dat het IWT niet goed functioneert, dan moet u dat bij een andere gelegenheid ter sprake brengen. Als ook de minister-president dit vindt, dan moet daarover in de Raad een discussie kunnen worden gevoerd, aangezien dit instituut uiterst belangrijk is met het oog op parlementaire controle.

Tot nader order heb ik echter niet de indruk dat het IWT ondeskundig en arbitrair te werk gaat. Volgens mij biedt de samenstelling van de raad van bestuur, die trouwens mee wordt bepaald door de Vlaamse regering, een zekere garantie dat er objectief wordt geoordeeld. Het gaat hier niet om ambtenaren die vooringenomen kunnen zijn en bepaalde dossiers naast zich neerleggen of erdoor duwen. Dat lijkt mij essentieel.

Als er echter redenen zouden zijn om een slecht functioneren te veronderstellen, mijnheer de minister-president, leg dan uw zienswijze voor aan het parlement en doe concrete voorstellen. (*Applaus bij AGALEV en de SP*)

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, hier stelt zich een probleem van definities. Ik heb de indruk dat we het clusteren veel te statisch zien. Clusteren zou het bevorderen van een nieuwe technologie moeten zijn. Bij het eerste gebruik van het woord was het de bedoeling om de knowhow uit verschillende sectoren en wetenschappelijke disciplines samen te brengen rond een mogelijk project. Dit is de projectmatige benadering. Ik vrees dat de keuze van het woord centrum te statisch aandoet. Het laat uitschijnen dat er een nieuw heilig huisje is gecreëerd. Clusteren zou daarentegen project- en dus tijdgebonden moeten zijn.

Om op een bepaalde markt met een bepaald nieuw product een doorbraak mogelijk te maken, moeten we de krachten bundelen over de muurtjes van de sectoren en over de verschillende disciplinehokjes heen.

Dat is het doel van clusteren. Ik begrijp de vragen van de heer Voorhamme. Het is geen instituut of permanent orgaan, maar we weten dat er een marktniche is voor de combinatie van de knowhow uit de scheikundige branche, de textielnijverheid, de traditionele metaalsector, enzovoort. Het enige doel van een cluster is deze samenbrengen. Als dusdanig zou men vanuit het IWT kunnen zeggen dat het geen nieuwe technologische ontwikkeling is, maar een combinatie van bestaande mogelijkheden. Als we de verschillende dimensies van mogelijkheden bij elkaar brengen, komen we tot een cluster.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Christiaan Vandenbroeke (*Op de tribune*) : Niemand discussieert over het feit dat de definitie correct is, maar iedereen heeft problemen met de criteria en modaliteiten van toepassing. Het is bijzonder duidelijk dat hierover zeer veel vragen kunnen worden gesteld.

Minister-president Van den Brande heeft opgemerkt dat het een lange voorbereiding had en dat hij in detail zal antwoorden. Ik ben benieuwd naar zijn antwoord.

De voorzitter : Dan beginnen we nu aan het meer algemene debat over de beleidsbrief.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de heer Keulen zal het straks hebben over de discussie inzake de adviesverlening van het IWT en de gevolgen die er voor het clusterbeleid uit worden getrokken.

Ik bespreek in dit betoog vier aspecten van de beleidsbrief : het evenwicht tussen de universiteiten aan de ene kant en het technologiebeleid aan de andere kant, de evolutie binnen het technologisch beleid tussen het fundamenteel onderzoek en het contractonderzoek, de valorisatie van de resultaten en tot slot de drempelvrees van de KMO's inzake het technologiebeleid.

Aansluitend op wat de heer Voorhamme heeft gezegd, wil ik erop wijzen dat de VLD-fractie de inspanningen die de regering doet om meer middelen ter beschikking te stellen voor onderzoek en ontwikkeling, erkent en steunt. We maken wel een aantal kanttekeningen over de concrete invulling van dit beleid.

Het zogenaamde evenwicht tussen de middelen die naar de universiteiten gaan, en de middelen die naar het technologisch beleid gaan, noemt u in uw toelichting een goed evenwicht. De verhoging van de middelen met 2 miljard frank zou evenwichtig verdeeld zijn over het universitair basisonderzoek en de technologische ontwikkeling. We vinden dat dit maar schijn is.

De extra middelen die rechtstreeks of onrechtstreeks naar de universiteiten gaan, zijn voor een groot gedeelte nodig

Denys

als compensatie voor de afbouw van de werkingstoelagen. Deze vormen voor de Vlaamse universiteiten de basisfinanciering. Hiermee worden onder meer de wedden van het academisch personeel, de uitgaven voor onderwijs en een gedeelte van de uitgaven voor onderzoek betaald. Deze kredieten zijn essentieel voor het in stand houden van het Vlaamse onderzoekspotentieel.

Welnu, in de voorbije jaren heeft de Vlaamse regering – op een sluipende manier weliswaar – deze werkingstoelagen stelselmatig afgebouwd. Ook in deze begroting gaat dit procentsgewijze onverminderd voort. De gehanteerde indexatiepercentages voor de werkingstoelagen houden immers onvoldoende rekening met een reeks factoren, zoals de stijging van het aantal studenten en de gevolgen van de regeringsbeslissingen inzake het statuut van het personeel dat in de Vlaamse universiteiten is tewerkgesteld. Zo resulteerden de meeruitgaven ten gevolge van de onderwijs-C.A.O. in een de facto vermindering van de werkingstoelagen met 2,25 percent.

Op een totaal van 17,5 miljard frank, gaat het om een bedrag van meer dan 430 miljoen frank. Dat is bijna de helft van wat dit jaar bijkomend ter beschikking wordt gesteld voor basisonderzoek.

De basisfinanciering van de universiteiten wordt door de regering in deze begroting volledig losgekoppeld van het algemeen wetenschapsbeleid. Deze problematiek wordt in de beleidsnota nauwelijks vermeld. De reden is eenvoudig. De bevoegdheden werden verdeeld tussen een minister bevoegd voor onderwijs, met inbegrip van het universitair onderwijs, en een minister bevoegd voor wetenschap en technologie. Deze opdeling is gevaarlijk. Het evenwicht is verbroken.

Ten tweede. Het wetenschapsbeleid wordt herleid tot een instrument van het industriebeleid. De vrije middelen voor onderzoek drogen op, en het bijkomende geld wordt besteed aan technologische ontwikkeling waarvan de thema's door de industriële lobby worden opgelegd. De universiteiten worden verplicht – als ze willen overleven – om hierop in te spelen.

Een cijfer illustreert deze stelling. Tussen 1991 en 1995 is aan de grootste Vlaamse universiteit de verhouding tussen de vrije middelen voor fundamenteel onderzoek en deze bestemd voor contractonderzoek (waarvan de opdrachtgever en niet de vorser het onderwerp bepaalt) geëvolueerd van een 55/45-verhouding naar een 45/55-verhouding. De middelen voor het fundamentele, kennisverleggend onderzoek, dat samen met het verstrekken van onderwijs de hoofdopdracht vormt van onze universiteiten, namen dus met 10 percent af.

Deze evolutie tast de intellectuele vrijheid van onze onderzoekers aan. Vandaag worden de beste Vlaamse on-

derzoeksgroepen herleid tot technologische dienstverleningscentra, die diensten verlenen in opdracht van de industrie en de overheid.

De mooiste illustratie van dit beleid vormt het Vlaams Instituut voor Biotechnologie, het VIB. Vlaanderen neemt inzake fundamenteel onderzoek in de moleculaire biologie op wereldniveau een toonaangevende plaats in. Dit onderzoek werd in 1995 de universiteiten ontnomen, en werd ondergebracht in een apart instituut. De betrokken onderzoekers worden nu verplicht zich te richten naar strategisch basisonderzoek in biotechnologie : dat is een korte-termijn-doelstelling, ten nadele van echt fundamenteel onderzoek.

Als u dit beleid nog enkele jaren verderzet, dan zal het Vlaams kennispotentieel opdrogen. De Vlaamse universiteiten zullen niet meer in staat zijn de internationale ontwikkelingen te volgen en personen op te leiden die de meest ontwikkelde technologieën beheersen. Ik moet niet verder toelichten wat hiervan de gevolgen zijn op een door kennis gedreven economie, die op levenslange bijscholing steunt.

Ten derde. De valorisatie van onze R & D resultaten is bedroevend. We hebben, in vergelijking met de andere landen in de Europese Unie, minder patenten in Vlaanderen. Het gevoerde valorisatiebeleid is een janboel. En dat erkent u zelf wanneer u schrijft, en ik citeer : ik zal een evaluatie en analyse laten uitvoeren van de bestaande kanalen en initiatieven in Vlaanderen met betrekking tot technologie, diffusie en valorisatie. Einde citaat.

Anders gezegd : u ziet er zelf niet meer klaar in. Hoever staat het trouwens met die aangekondigde doorlichting ? Er is nochtans geen studie nodig om vast te stellen dat het IWT, de instelling die in Vlaanderen – in uw technologiebeleid – een sleutelrol zou moeten spelen, zwaar in haar opdracht faalt.

Er zou een valorisatiecel worden opgericht in de schoot van het IWT zelf. Het verwondert ons dat hier nog een cel voor moet worden opgericht : één van de opdrachten van deze parastatale is precies valorisatie. Dat was één van de doelstellingen. Men stelt dus vast dat deze valorisatie onvoldoende is.

Als vierde punt behandel ik de problematiek van de KMO's en hun toegang tot het technologisch beleid. Ook hier faalt het IWT. Het IWT heeft hier immers een rol te spelen : het zou de KMO's moeten stimuleren en de toegang van de KMO's tot het technologisch beleid vereenvoudigen. Het aantal KMO's, dat zowel in de autonome functie van het IWT als in de wirwar van technologische programma's bij projecten wordt betrokken, is totaal onvoldoende. Nochtans kan niet worden gezegd dat het IWT over onvoldoende middelen beschikt om een KMO-beleid uit te werken. Twee jaar geleden maakte het Re-

Denys

kenhof een opmerking over de omvangrijke middelen waarvan deze instelling niet eens gebruik maakt.

Wat ontbreekt in deze nota is een beleidsvisie, evenals het bewustzijn dat de weg tussen een idee en een commercieel succes lang is. Het is niet voldoende technologische ontwikkeling te stimuleren. Er moet ook risico-kapitaal zijn om echt risico's te nemen. Welnu, in Vlaanderen wordt het risico-kapitaal afgeremd of tenminste niet gestimuleerd. Het huidige bureaucratische technologie-beleid en de voor ons al te dirigistische economische politiek, waarbij staatsinterventie nog steeds domineert, is hiermee voor verantwoordelijk.

Als besluit steunt de VLD de inspanningen om de middelen van onderzoek en ontwikkeling op te voeren. We vinden echter het zogenaamde evenwicht tussen het beleid gericht naar universiteiten en dat gericht naar technologie maar schijn : de meer-middelen zijn niet voldoende om de afbouw van werkingsmiddelen van de universiteiten op te vangen. In het technologisch beleid is er een gevaarlijke verschuiving van fundamenteel naar contractonderzoek. De valorisatie van onze onderzoeksresultaten faalt en de drempel voor de KMO's blijft te hoog.

Om die redenen geeft de VLD een onvoldoende voor deze beleidsbrief. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, voorzitter, collega's, zonder wetenschap zou onze wereld er heel anders uitzien. Het zoeken van de mens naar nieuwe, betere oplossingen voor actuele problemen, al dan niet van technische aard, de zucht naar kennis om te kunnen begrijpen : het is de rode draad die door onze geschiedenis loopt. Wetenschap, zelfs in primitieve vorm, is dan ook de basisvoorwaarde voor een maatschappij die zich ontwikkelt. Het is noodzakelijk dat de wetenschap de plaats krijgt toebedeeld die ze verdient.

Met de beleidsbrief die vandaag voor ons ligt, wordt het belang van wetenschapsbeoefening in al zijn vormen onderkend. De minister-president heeft zich hierbij duidelijk laten inspireren door het regeerakkoord waarin enkele belangrijke principes naar voren komen.

Een eerste principe, dat we zowel in de beleidsbrief als in het regeerakkoord terugvinden, is dat er wordt gewezen op het belang van onderzoek en innovatie voor het Vlaams economisch bestel. Belangrijk is hierbij dat zowel mensen als middelen hiervoor zijn voorzien.

De samenwerking tussen bedrijfsleven en wetenschap is hierbij dan ook van primordiaal belang. Vandaar de verwijzingen in het regeerakkoord naar de inspanningen die op financieel gebied in de komende jaren zullen moeten worden gedaan voor een meer diepgaande valorisatie van

de onderzoeksresultaten en nieuwe technologieën, waarbij speciale aandacht moet worden besteed aan commercialisering via octrooien en patenten.

Onze aandacht dient echter niet enkel uit te gaan naar toegepast, maar ook naar fundamenteel niet-georiënteerd onderzoek. Dit mag trouwens niet verengd worden tot de positieve wetenschappen ; ook in de humane wetenschappen ligt nog veel onontgonnen gebied dat dient onderzocht te worden. Dit soort onderzoek dient dan ook te worden aangemoedigd.

Belangrijk is het om te streven naar een betrouwbaar systeem van Onderzoeks- en Ontwikkelingsindicatoren. Het is immers voor de CVP niet zo dat wie zichzelf het etiket wetenschapper geeft, daarmee ontslagen wordt van elke verantwoording van zijn onderzoeksproject of -resultaten. Het is dan ook belangrijk om een standaard op te stellen waarmee een kwalitatieve differentiatie mogelijk is. Het dient hierbij onderstreept dat de kwaliteit van een onderzoek voor ons niet gelijk staat met een commercieel interessant aspect van het onderzoek. Dit systeem om onderscheid te maken naar het kwaliteitsgehalte van onderzoek, kan gehanteerd worden bij vernieuwen en verbeteren van het financieringsmechanisme. Bij dit laatste dient trouwens ook rekening te worden gehouden met de groeiende internationalisering van de wetenschap. In het regeerakkoord wordt in dit kader gesproken van mobiliteitsmandaten, die onderzoekers zouden toelaten enige tijd onderzoek te verrichten in een gastinstelling of -bedrijf, bij voorkeur in het buitenland. Het past hierbij ook om te wijzen op het belang van interdisciplinaire netwerkvorming en samenwerking.

Een tweede algemeen principe is de verspreiding van de nieuwe kennis. Het is belangrijk dat de onderzoeksresultaten ook daadwerkelijk kunnen toegepast worden. Daarom zijn een goede communicatie en nuttige contacten tussen producenten en gebruikers van technologie onontbeerlijk. Een vernieuwd financieringssysteem kan hiertoe bijdragen.

Ook nieuwe initiatieven in onderwijs- en opleidingssector zijn bij de technologiespreiding van cruciaal belang. Hierbij mag zeker het grote publiek niet worden vergeten : is het niet één van de taken van de overheid om de Vlamingen op de hoogte te houden van verwezenlijkingen op het wetenschappelijke vlak, verwezenlijkingen waarop we trouwens trots mogen en kunnen zijn ? De verdere uitbouw van de wetenschapsweek speelt hierbij een belangrijke rol. Dient het trouwens nog onderstreept dat het verspreiden van wetenschappelijke kennis de internationale concurrentiepositie van iedere Vlaming versterkt ? Op sociaal gebied moet er ook op worden gewezen dat de wisselwerking tussen maatschappelijke behoeften en technologische ontwikkelingen aan bod moet komen. De mogelijkheid moet bestaan om over bepaalde technologische

Sarens

tendensen een democratisch en breed maatschappelijk debat te houden.

Onze fractie is verheugd over deze beleidsbrief, die aansluit bij de stellingen in het regeerakkoord. Weliswaar zijn een aantal punten nog vaag, maar we zullen erop toezien dat de gunstige evolutie naar een Vlaams wetenschapsbeleid dat ten goede komt aan alle facetten van ons menszijn, niet wordt vertraagd. De CVP zal dan ook volop meewerken aan een sterk wetenschapsbeleid voor een sterk Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, de SP-fractie steunt de grote oriëntaties van uw beleidsbrief. Ook bij de bespreking in de commissie hebben we dat beklemtoond ; er werden een aantal belangrijke opties genomen waarvoor de SP reeds lang vragende partij was. We vinden het goed dat van het wetenschappelijk en technologisch beleid een topprioriteit wordt gemaakt. We vinden het uitstekend en meer dan nodig dat er een budgettaire inhaalbeweging wordt gemaakt op weg naar de internationale norm van 2 percent van het Bruto Regionaal Produkt.

We zijn bijzonder blij dat u en de Vlaamse regering voor de eerste keer zo nadrukkelijk een optie nemen om een inhaalbeweging te realiseren in het fundamenteel onderzoek. Ik wil terloops verwijzen naar een aantal deskundigen ter zake, die vinden dat wetenschaps- en technologiebeleid op zich cruciaal zijn voor een innovatiebeleid, maar ook dat de rol van de overheid dikwijls miskend wordt in de mate dat ze onvoldoende het fundamenteel onderzoek stimuleert en ontwikkelt. Het komt voornamelijk de overheid toe om het fundamenteel onderzoek te organiseren en te financieren.

De regering volgt, denk ik, met deze beleidsbrief het advies voorheen verstrekt door de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid. Hierin werd reeds enige tijd nadrukkelijk gevraagd dat het wetenschapsbeleid onder de bevoegdheid van één minister zou worden gebracht. Dit is gebeurd : zoals ik daarnet al aangaf, vinden we dit gezond. Eveneens positief is het feit dat er gepoogd wordt om via het systeem van de horizontale begrotingsprogramma's in het wetenschapsbeleid de zaken te hergroeperen, zodat een beter zicht ontstaat op de verhoudingen waarin de financiële middelen op bepaalde plaatsen verdeeld worden.

Een kanttekening is dat deze operatie slechts goed voltrokken kan worden indien men ook tot een grotere diepgang wil komen inzake de budgettaire middelen toegekend aan de universiteiten. Vanwege de belangrijke rol van de universiteiten in het wetenschappelijke- en onderzoekslandschap in ons land, blijven we eigenlijk op onze

honger zitten. Dit geldt vooral wanneer we zien dat de budgetten voor de universiteiten – ter grootte van 18 miljard frank als ik het goed heb – op basis van een volstrekt arbitraire omslagsleutel verdeeld worden. 75 percent gaat naar onderwijs, 25 percent naar onderzoek. Gezien het belang van de universiteiten in de onderzoekswereld, lijkt het me nodig in de toekomst ten overstaan van deze universiteiten te eisen dat ze duidelijker maken in welke mate de door hen bekomen middelen daadwerkelijk naar wetenschappelijk onderzoek vloeien, en in welke mate ze de onderwijsfunctie dienen. Ik stel bijvoorbeeld vast dat andere regio's andere, even arbitraire omslagsleutels hanteren en daardoor betere of minder goede cijfers bekomen in het kader van internationale vergelijkingen. We zouden er werk van moeten maken om begrotingsmatig grotere duidelijkheid te bekomen.

Ook onderlijnen we mede de door u genomen optie om te streven naar homogenere bevoegdheidspakketten. Wat op Vlaams niveau te homogeniseren is, hebt u gehomogeniseerd. De door u geopende piste om minstens met de federale overheid tot een afspraak en eventueel tot een herschikking te komen, opdat een efficiënter, homogener wetenschapsbeleid gevoerd kan worden, onderschrijven we eveneens.

We zijn ook verheugd dat uw beleid ernaar zal streven om te financieren wat in het onderzoek moet leiden naar voldoende kritische massa. Ik ben van mening dat er niet voldoende kan worden beklemtoond in welke mate degelijk en hoogkwalitatief onderzoek kan gebeuren op voorwaarde dat er voldoende kritische massa aanwezig is. Al te veel is in ons onderzoekswereldje en de takken van onderzoek de onderzoeker aangewezen op het hyperindividueelste werk.

Het is goed dat er mechanismen worden ingebouwd om de onderzoekswereld te stimuleren naar de kritische massa te komen. Zeker nu er meer middelen worden besteed voor het fundamentele onderzoek, is het goed dat er mechanismen worden geïnstalleerd die moeten mogelijk maken vast te stellen in welke mate men kwaliteit bereikt.

Als het beleid meer middelen uittrekt voor wetenschap en onderzoek, staat het bloot aan grote kritiek. Veel mensen hebben immers de indruk dat deze middelen aan geprivilegieerden worden toegekend en verloren worden gestort, waarop bovendien onvoldoende kwaliteitscontrole is. Die kritiek is dikwijls onterecht, maar ze is begrijpelijk omdat er veel te weinig wordt aangetoond dat er kwaliteit wordt bereikt.

We moeten een instrument ontwikkelen dat als het ware toelaat de kwaliteit van het onderzoek te meten. Dit wil niet zeggen dat we daarom de bedoeling hebben om het onderzoek per se te willen richten, maar het is absoluut nodig dat we de kwaliteit kunnen meten.

Voorhamme

Een van de zaken die we kunnen ondersteunen van onze kant is de terecht grotere klemtoon die u, mijnheer de minister-president, legt op de humane wetenschappen. Ik ben er zeker van dat we inzake humane wetenschappen gedurende vele jaren een zekere roofofbouw hebben gepleegd. De humane wetenschappen hebben niet dezelfde goede kanalen waarlangs ze kunnen worden gefinancierd. Ze moeten de financiering ofwel via het Nationaal Fonds ofwel via formules van beleidsondersteunend onderzoek tot stand brengen, maar dit zijn precies financieringsmethodes die een gebrek aan continuïteit vertonen. Daardoor veroorzaken ze ook een gebrek aan kwaliteit in het onderzoek in de humane wetenschappen. Dit kunnen we ons niet veroorloven.

Er wordt terecht de klemtoon gelegd op het technologisch innovatiebeleid, maar we beginnen stilaan te beseffen dat het technologisch innovatiebeleid slechts de resultaten kan boeken waar we allemaal op hopen, op voorwaarde dat het is ingebed in een goed uitgebouwde relatie met de gemeenschap.

Naar aanleiding van de discussie over de informatiesnelwegen kwam dit meermaals aan bod. Het volstaat niet de technologie te ontwikkelen om dan te denken dat we er alle mogelijke gunstige gevolgen uit zullen halen. We moeten er ons mee bezig houden op welke wijze de technologie in onze samenleving aanvaard en gebruikt wordt. We moeten ons ook afvragen wat onder meer de culturele voorwaarden zijn waaraan moet worden voldaan om een bepaalde technologie effectief de resultaten te laten boeken die we ervan verwachten.

Hetzelfde geldt voor de rol van het onderwijs en de opleiding. Vandaag staat het onderwijs voor een gigantische uitdaging – een steeds groter deel van degenen die het onderwijs doorlopen zijn niet meer of onvoldoende in staat om onze hoogtechnologische evolutie te blijven bijbenen.

Het betekent bijvoorbeeld dat we inzake onderwijs nog heel wat onderzoek zullen moeten verrichten om mensen in staat te stellen mee te draaien in de samenleving van de toekomst. Voor dit soort onderzoek in de humane wetenschappen is het niet alleen noodzakelijk dat er voldoende middelen beschikbaar worden gesteld, maar dat er ook voldoende continuïteit kan worden gegarandeerd. Niet alleen uw optie om deze doelstellingen te realiseren, maar ook uw optie voor technologiespreiding en wetenschapsinformatie, kan op onze steun rekenen. Toch heb ik ook een randbemerking. Technologiespreiding heeft vooral te maken met de vaststelling dat de KMO's in Vlaanderen onvoldoende gebruik maken van de technologie. Ze blijven teveel steunen op traditionele producten, waardoor ze minder concurrentieel worden op het internationale vlak. Deze vaststelling heeft ook te maken met de aard van onze KMO's. Daarom is het belangrijk

eens grondig te bekijken wat men verstaat onder het begrip KMO.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Vindt u niet dat het IWT gefaald heeft om de technologie beter te laten doordringen bij de KMO's ? In vergelijking met andere landen is het beleid van het IWT onvoldoende.

De heer Robert Voorhamme : De rol van het IWT maakt vandaag niet het voorwerp uit van de discussie. Een doorlichting van het IWT als belangrijk orgaan voor het toegepast onderzoek is misschien wel wenselijk. In de beleidsbrief staat dat er, ondermeer via het IWT, een duidelijke klemtoon zal worden gelegd op technologiespreiding en technologiedoorstroming naar de KMO's. Het is noodzakelijk om een onderscheid te maken tussen de verschillende types KMO. Anders zou er wel eens veel energie verloren kunnen gaan. Men verwijst wel eens naar KMO's die KMO zijn omdat ze nog moeten groeien.

Het gaat hierbij over beginners, over innovatiebedrijfjes. Het zijn precies deze bedrijven waaraan het in Vlaanderen ontbreekt en waarop we ons in de toekomst moeten richten.

Er bestaat ook een andere categorie van KMO's, met name de gezapig voortborrelende familie-KMO's, die overeind weten te blijven zonder zich zorgen te maken over innovatie. Ik betwijfel dat er bij deze categorie van KMO's resultaten kunnen worden geboekt door het investeren van bijkomende middelen via het IWT, door het organiseren van informatiecampaagnes en het oprichten van informatiecentra.

Van bij het begin moet er plaats zijn voor nuancering om het beleid in de toekomst eventueel bij te sturen. Er mag niet ongenueanceerd worden gesproken over de KMO's, die op die manier een dekmantel vormen voor het voeren van een bepaald beleid. Dit kunnen we ons niet veroorloven.

De fundamentele problematiek kan niet worden opgelost met budgettaire middelen voor wetenschapsbeleid. Er bestaat een fundamenteel probleem op het vlak van de eigenheid van bepaalde KMO's. Dit probleem mag niet via het wetenschapsbeleid worden aangepakt.

De SP wil vermijden dat er op die manier middelen verloren gaan. Zo hebben we bedenkingen bij de formule om loonsubsidies toe te kennen ten einde de KMO's in staat te stellen academici aan te werven om de geestesgesteldheid binnen de KMO meer te richten op onderzoek en innovatie. Deze denkrichting loopt het gevaar te verzanden in een vorm van subsidiëring – voor degenen die de subsidiekanalen kennen – om universitair geschoolden aan te trekken. Het voorbereiden van het klimaat voor innovatie

Voorhamme

is in dit geval een dekmantel voor het aanwerven van een goedkope, hoogkwalitatieve werkracht.

Middelen voor onderzoek en ontwikkeling mogen niet worden gebruikt om een economisch KMO-beleid te voeren.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik ben het ermee eens dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen de gezapige KMO-bedrijven, enerzijds en de jonge hoog-technologisch georiënteerde KMO's. Ze moeten inderdaad op een verschillende manier worden aangepakt. Het is echter verkeerd te beweren dat er geen energie meer mag worden besteed aan de familiale bedrijven.

Wat de familiale bedrijven betreft, moet er eerder sprake zijn van sensibilisering omdat ze vaak bang zijn voor het aanwenden van nieuwe en onbekende technieken. In andere landen, waar ambtenaren de bedrijven bezoeken om voorlichting te geven inzake de nieuwe technologie, slaagt men erin de interesse aanzienlijk te verhogen. De sensibilisering van de familiale bedrijven moet op een andere manier worden aangepakt dan bij de hoog-technologische bedrijven. Het potentieel van de familiale bedrijven mag echter geenszins worden verwaarloosd.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer Denys, we mogen ook niet in sprookjes geloven. Wanneer het paard geen dorst heeft, drinkt het ook niet. Heel wat paarden van de KMO's blijken geen dorst te hebben. In het kader van de DIRV-actie hebben we jaren na elkaar grootse manifestaties georganiseerd, zoals Flanders Technology. Hierbij was het niet de bedoeling de high-tech multinationals wijzer te maken, maar wel het grote publiek te overtuigen en ook de kleine ondernemers, die niet over de middelen beschikken, beter op de hoogte te brengen van de mogelijkheden die ook voor hen bereikbaar zijn. Om hen duidelijk te maken over welke mogelijkheden ook zij kunnen beschikken.

Heeft dat zo'n daverend effect gehad ? Ik geloof het niet. Dit is een probleem voor onze economie, mijnheer Denys. Ik ben het volledig met u eens, dit is een van onze cruciale problemen, ook voor de tewerkstelling.

Laat ons niet naïef zijn. Laat ons niet altijd weer proberen de problemen vanuit hetzelfde standpunt op te lossen. U komt altijd terug op het IWT, ik wil meewerken aan de doorlichting van het IWT ; dat moet trouwens met alle overheidsinstellingen gebeuren. We merken dat het de kleine ondernemingen ontbreekt aan vernieuwend beleid. Laat ons naar die kleine ondernemingen toestappen en hen ook responsabiliseren. Het is makkelijk vaststellingen te doen zonder de verantwoordelijkheden op de juiste

plaats te leggen. Laat ons met hen gaan praten. Bij grote bedrijven worden ondersteuningsprogramma's uitgewerkt en daar staan engagementen tegenover van hun kant. Laat ons dat bij de kleine bedrijven ook organiseren. We behandelen hen te veel als sukkelaars, we besteden enorm veel middelen aan hen maar er komt niets terug.

Als het een van onze prioriteiten is nog meer middelen te spenderen, de technologiespreiding nog beter mogelijk te maken, dan moeten de KMO's daarop reageren. We moeten engagementen vragen van diegenen die we subsidiëren.

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : U schetst het probleem van de verkeerde aanwending van extra subsidiëring aan de KMO's. Speelt dit alleen bij de KMO's ? Geldt dit gevaar niet evengoed voor de multinationals ? Ik vind dat er een degelijke controle moet zijn op het gebruik van de middelen en op de doelstellingen van de bedrijven.

Ten tweede, verwacht u niet te veel van de inbreng van de universiteiten ? Dat verloopt altijd met aanwending van hoogtechnologische vernieuwingen. Ik denk dat vele KMO's baat zouden hebben bij de tijdelijke hulp van universiteiten, al was het maar om het productieproces te moderniseren, zodanig dat men opnieuw kan concurreren in de export, of om het productie-apparaat om te schakelen als de markt uitgeput raakt. Het moet niet altijd om uitvindingen gaan, er bestaat ook grote nood aan de renovatie van het productie-apparaat.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Ik ben volledig akkoord met u. Ik weet dat een aantal KMO's nog beter opgeleid personeel moet kunnen aanwerven. Daar speelt misschien voor een deel een financieel probleem, maar er zijn nog andere problemen denk ik. Ik vraag mij af of we dit moeten subsidiëren vanuit technologie en wetenschapsbeleid, of moet het geld vanuit een andere beleidssector komen ? *(Opmerking van de heer Leo Cannaerts)*

Mijn kritische kanttekening gaat erover of we die bijkomende middelen wel degelijk besteden voor wetenschapsbeleid en technologisch onderzoek of dienen die om een vorm van economisch beleid te voeren. Ik heb er geen problemen mee dat een bepaald type, hooggekwalificeerde werknemers, bijkomend zou worden aangeworven. Een omschakeling van een bedrijf staat voor mij al ver af van een wetenschaps- en technologiebeleid. Dat heeft veeleer te maken met hedendaagse economische bedrijfsvoering.

Ik wil, ter afronding, nog twee bedenkingen formuleren. We moeten ons er voor hoeden niet al te zeer procesinnovatie te steunen en te weinig oog te hebben voor productinnovatie, zoals in het verleden het geval was. Kenmer-

Voorhamme

kend voor ons bedrijfsleven is dat we schitteren in proces-innovatie maar internationaal achterwege blijven in productinnovatie. Uit alle mogelijke economische studies blijkt dat vooral productinnovatie leidt naar hoogkwalitatieve, duurzame werkgelegenheid. De bijkomende middelen zouden in deze richting moeten kunnen worden ingezet.

Ten slotte vind ik in de hele beleidsbrief weinig aandacht voor de maatschappelijke implicaties van het technologie-beleid. Hiervoor moeten ook de nodige middelen worden uitgetrokken. Hoe denkt u dit te doen ? Ik stel wel vast dat er voor het onderzoek inzake informatietechnologie – zoals voor Telenet en informatiesnelwegen – 1 miljard frank wordt uitgetrokken. Dit is uitstekend. Maar die middelen zijn bestemd om technologie te ontwikkelen en onderzoek te doen. Voor Medialab, dat alhoewel het nog vaag is toch meer aandacht heeft voor de humane aspecten, wordt er 100 miljoen frank voorzien of één tiende. De experts zijn het er nochtans over eens dat er proportioneel meer zal moeten worden geïnvesteerd in de culturele aanvaardbaarheid van de informatietechnologie dan in de harde technologie zelf. Dit komt niet aan bod. Medialab zou minstens op dezelfde middelen moeten kunnen rekenen als de informatietechnologie zelf. *(Applaus bij de SP en AGALEV)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Ik stel voor dat we onze werkzaamheden hier onderbreken. Het Reglement stelt dat we deze namiddag eerst de actuele vragen dienen te bespreken, vervolgens de actuele interpellaties en pas nadien dit debat verder zetten. Ik stel voor dat we dit even wijzigen. Daarvoor heb ik de unanieme instemming van deze Raad nodig. Ik stel voor eerst de actuele vragen te behandelen, daarna dit debat beëindigen, vervolgens de stemmingen en ten slotte de actuele interpellaties te behandelen.

Is iedereen het hiermee eens ? *(Instemming)*

We komen deze namiddag om 14.00 uur opnieuw bijeen om de agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.15 uur.*

BIJLAGE

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 18 januari 1996

Vaste verslaggever : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwé tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de middelen van het Interreg II-programma

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

Sinds 1990 verzekert de provincie West-Vlaanderen in opdracht van de Vlaamse regering de coördinatie van de programma's voor grensoverschrijdende samenwerking binnen het kader van Interreg, een communautair initiatief van de Europese Commissie. Met betrekking tot de goedkeuring van het Interreg II-programma West-Vlaanderen – Nord/Pas-de-Calais, zijn er belangrijke problemen gerezen die te maken hebben met de dotatie vanwege de Europese Commissie.

Op de bijeenkomst van drie oktober 1995 van de technische werkgroep die instaat voor de concrete voorbereiding van bovengenoemd Interreg II-programma deelde de vertegenwoordiger van de Europese Commissie, de heer Jean-Marc Vénineaux, mee dat er aan Vlaamse zijde een Europese inbreng zou zijn van slechts 2,99 miljoen Ecu (d.w.z. ongeveer 120 miljoen Belgische frank). Dit terwijl men aan Franse kant kan rekenen op 15 miljoen Ecu Europese steun (d.w.z. plusminus 600 miljoen in Belgische franken). Dit brengt ons tot een verhouding van 1 op 5, hetgeen een gestructureerde samenwerking met Noord-Frankrijk onmogelijk maakt.

Bij de opmaak van het ontwerp-operationeel programma voor Interreg II, dat werd goedgekeurd door de grensoverschrijdende stuurgroep op 14 december 1994, werd uitgegaan van een minimum van 8 miljoen Ecu. De Vlaamse regering stemde hier uitdrukkelijk mee in.

Voor de provincies West-Vlaanderen, Namen en Luxemburg was alles bij elkaar slechts 7,1 miljoen Ecu beschikbaar. Het was overigens op geen enkel ogenblik duidelijk hoe en wanneer er zou overgegaan worden tot een verdeling van deze 7,1 miljoen Ecu. In ieder geval werd het provinciebestuur van West-Vlaanderen nooit op de hoogte gesteld van het juiste bedrag dat aan West-Vlaanderen zou toekomen.

Verscheidene keren werd er door de Vlaamse Gemeenschap, door de provincie West-Vlaanderen en door andere instanties, bij de Europese Commissie aangedrongen om de middelen voor het programma West-Vlaanderen – Nord/Pas-de-Calais, te verhogen met middelen uit het reservefonds. Ondertussen bevestigde de heer Roger De Muylder van de Vlaamse Gemeenschap tijdens de bijeenkomst van de technische werkgroep de dato 4 april 1995 dat de Vlaamse regering in de onderhandelingen met de Europese Commissie een enveloppe van 8 miljoen Ecu bleef verdedigen.

De vraagsteller wil hierbij de minister-president, die in de Vlaamse regering tevens bevoegd is voor buitenlandse en Europese aangelegenheden, wijzen op het belang van het Interreg II-programma door een aantal belangrijke op stapel staande projecten aan te halen.

Zo o.a. : het totaalprogramma rond de inrichting van de Grensleie / de realisatie van de inrichting van de grenspost Rekem / de bescherming van de duinengordel Duinkerken-Nieuwpoort / de waterzuiveringsinitiatieven in het Leie- en Scheldebekken / de waterkwantiteitsacties in het IJzerbekken / de creatie van een nieuw vredesmuseum in Ieper / de verdere uitbouw van een Regionaal Centrum voor riviertoerisme in Bossuit / het globale samenwerkingsprogramma op het vlak van opleiding tussen VDAB en AFPA / het observatorium voor grensoverschrijdende gezondheidszorg (CM en Socialistische Mutualiteit) / samenwerking op het vlak van buurtaalonderwijs (met accent op onderwijs van het Nederlands in Noord-Frankrijk).

De heer Carl Decaluwé wijst er hierbij op dat wanneer er niet spoedig een oplossing wordt gevonden voor de hierboven uiteengezette problemen, het Interreg II-programma West-Vlaanderen – Nord/Pas-de-Calais onuitvoerbaar dreigt te worden, terwijl ook de politieke geloofwaardigheid ten overstaan van de Noordfranse burens zwaar wordt gehypothekeerd.

De vraagsteller had derhalve graag vanwege de minister-president vernomen :

(1°) Welke stappen de Vlaamse regering reeds ondernomen heeft en nog zal ondernemen teneinde te komen tot een deblokkering van dit belangrijke dossier ? In de wandelgangen van de Europese Commissie wordt immers vrij onverbloemd verklaard dat ingeval van wat meer hardnekkige lobbying van Vlaamse kant, er wel degelijk wat meer uit de bus zou kunnen komen.

(2°) Welke de houding is van de Vlaamse regering om te komen tot een herverdeling van de middelen voor de diverse Interreg II-programma's. Aan Waalse zijde werden immers middelen die initieel bestemd waren voor Henegouwen, verdeeld over de Interreg-programma's die betrekking hebben op de provincies Namen en Luxemburg. Kan dit voorbeeld – in het kader van de interne solidariteit binnen Vlaanderen – worden nagevolgd ?

(3°) Welke stappen hij reeds gezet heeft of nog zal zetten om, van de 54,76 miljoen Ecu die de Europese Commissie op datum van 4 oktober 1995 ter beschikking stelde aan België vanuit het reservefonds voor communautaire initiatieven, een deel te gebruiken in het kader van de revitalisering van de grensoverschrijdende samenwerking. En in welke mate hij bereid is de engagementen te honoreren die op 14 december 1994 door de grensoverschrijdende stuurgroep werden opgenomen ?

(4°) Naar het zich laat aanzien bestaat er ook een Interreg II.C-programma dat betrekking heeft op grensoverschrijdende ruimtelijke ordening. Is hierin geen mogelijkheid gelegen om wat extra middelen in de wacht te slepen ?

Een ander lid merkt in de marge van deze probleemsituering op dat in alle grensregio's de vindingrijkheid van de projectindieners bijzonder groot is, en soms zelfs van wat al te grote inventiviteit getuigt. Hij haalt het voorbeeld aan van de Nederlandse gemeente Roosendaal die – op kosten van Interreg – een project heeft ingediend én bekomen, om in het station aldaar een loskade te verbeteren "gelet op de komst van de HST". Dit terwijl de kans dat de HST effectief in die gemeente zal passeren bijzonder gering is, laat staan dat hij daar zou stoppen. Dit bewijst volgens het lid dan ook dat het Europese niveau qua dossier-controlemogelijkheden en qua middelen-aanwending zo zijn beperkingen heeft .

Dit soort "ontsporingen" bewijst volgens het lid daarenboven dat de democratische controle niet sterk genoeg kan zijn. Hij kan zich dan ook volledig terugvinden in het Westvlaamse model, waarbij de provincie – met haar democratische organen en legitimiteit – een effectieve controle kan uitoefenen op de projecten. In dit licht bezien betreurt het lid dan ook de gang van zaken m.b.t. het grensoverschrijdende verkeer en de grensoverschrijdende samenwerking tussen de provincie Antwerpen en de provincie Noord-Brabant. De beide betrokken provinciebesturen hebben er immers in toegestemd hun bevoegdheden ter zake te delegeren aan een studiebureau, dat in de feiten quasi-autonoom beslist. Deze toestand geeft volgens het lid aanleiding tot, en is een vruchtbare voedingsbodem voor, incorrecte beslissingen allerhande.

Hij pleit er dan ook voor om aan het in dit specifieke grensgebied door het BENELUX-verdrag ingestelde grensoverschrijdende orgaan, BENEGRO (Belgisch-Nederlands Grensoverleg), dat 34 gemeenten groepeerde, en derhalve ipso facto een grote – én als zodanig erkende – democratische legitimiteit heeft, een recht van controle dan wel van medecontrole toe te kennen. De loutere logica alleen al vereist zijns inziens immers dat het "veld" op zijn minst inspraak zou krijgen in die zaken waarin het de facto rechtstreeks betrokken is.

2. Antwoord door de heer Luc van Den Brande, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

2.1 Om het Interreg II-dossier te deblokkeren :

De minister-president vangt zijn betoog aan met het geven van een overzicht van de huidige stand van zaken in het dossier, en met een overzicht van de inspanningen die werden geleverd om het Interreg II-dossier te deblokkeren.

De Europese Commissie heeft het operationele programma dat in het raam van het Interreg II-programma tussen West-Vlaanderen en Nord/Pas-de-Calais werd ingediend, tot nog toe nog niet goedgekeurd.

De Vlaamse regering heeft dan ook nog steeds geen beschikking vanwege de Europese Commissie ontvangen. Het bedrag dat zou worden toegekend is derhalve nog niet officieel gekend.

Uit informatie die door het kabinet van de minister-president werd ingewonnen op het kabinet van de Europees commissaris bevoegd voor regionaal beleid, mevrouw Monika Wulf-Mathies, blijkt echter dat het bedrag dat aan West-Vlaanderen zal worden toegekend inderdaad 2,99 miljoen Ecu (hierna afgekort als "Mecu") zal bedragen.

Om tot dat cijfer te komen heeft de Europese Commissie het bevolkingscijfer per betrokken arrondissement gerelateerd aan een index, gevat door het Bruto Binnenlands Produkt-cijfer voor dat arrondissement. Daarbij wordt rekening gehouden met doelstellingsgebieden en niet-doelstellingsgebieden in het arrondissement.

Het hogervernoemde bedrag van 2,99 Mecu kan daarom als volgt worden uitgesplitst :

- 0,77 Mecu : Ieper (niet doelstellinggebied) ;
- 1,75 Mecu : Kortrijk (niet doelstellinggebied) ;
- 0,47 Mecu : Veurne (waarvan 0,29 Mecu voor doelstellinggebied 5b en 0,18 Mecu voor niet-doelstellinggebied).

Bij het opstellen van het operationele programma voor de uitvoering van Interreg II binnen de samenwerking tussen West-Vlaanderen en Nord/Pas-de-Calais, werd voor de financiering van het programma vertrokken van 8 Mecu gedurende een periode van 6 jaar. Gezien de verdubbelde looptijd van het programma, werd van een verdubbeling van de financiële middelen uitgegaan.

Deze premisse hield echter geen rekening met de uitbreiding van de Europese Unie die zich ondertussen heeft voltrokken. Hierbij is het vrij evident dat een stijging van het aantal lid-staten met zich brengt dat een niet substantieel toegenomen begroting over een groter aantal potentieel begunstigden zal moeten worden uitgesmeerd.

Daarenboven is het toch vrij welvarende West-Vlaanderen in de ogen van de Europese Commissie niet echt prioritair wanneer het wordt geëvalueerd in het licht van diverse doelstellingen die zijn gerelateerd aan echt zware socio-economische noden. Een eventuele verdere uitbreiding van de Europese Unie in oostwaartse richting zal deze tendens ongetwijfeld nog versterken. Hetgeen op zich zeker geen argument mag worden om tegen uitbreiding te pleiten.

In de loop van 1995 is dan ook gebleken dat 4 Mecu het maximumbedrag was, dat West-Vlaanderen van de Europese Commissie te verwachten had. Door de provincie West-Vlaanderen werd daarop voorgesteld het operationeel programma niet voor 6 jaren, maar slechts voor 3 jaren te laten gelden, in de hoop dat ondertussen bijkomende middelen zouden worden gevonden om projecten tot uitvoering te brengen in de daaropvolgende 3 jaren.

De Europese Commissie kon zich met deze stelling niet eens verklaren.

De uitvoering van het operationeel programma is voor West-Vlaanderen én voor Nord/Pas-de-Calais dermate belangrijk dat naar een oplossing werd gezocht om snel tot een goedkeuring van het programma door de Europese Commissie te komen, zodat Interreg II van start kan gaan. Een vergelijk tussen West-Vlaanderen en Nord/Pas-de-Calais dringt zich daarom op.

Om dit mogelijk te maken is het herwerken van het operationeel programma naar het bedrag van 2,99 miljoen Ecu toe, noodzakelijk. De minister-president kan hieromtrent bevestigen dat het voorstel voor herwerking van het operationele programma inmiddels door de bestendig afgevaardigde, verantwoordelijk voor de uitvoering van Interreg II in West-Vlaanderen, na overleg met zijn kabinet, aan de secretaris-generaal van de préfecture van de Région Nord/Pas-de-Calais werd overgemaakt. Daarbij zouden de assen voor samenwerking behouden blijven, maar de financiële Interreg-inbreng aan Westvlaamse zijde gereduceerd worden.

Uitdrukkelijk wordt door de provincie West-Vlaanderen aan de préfecture gevraagd om ter compensatie van de beperkte vooropgestelde middelen aan Westvlaamse zijde, bij de voorstellen van projecten oog te hebben voor een grotere Westvlaamse relevantie ervan.

Het is immers duidelijk dat de discrepantie die er bestaat tussen de middelen die Frankrijk toegewezen kreeg en de middelen waarover West-Vlaanderen zal beschikken, voor moeilijkheden in de samenwerking zorgt. Vandaar dat de Franse partner tot begrip en concessies moet worden aangezet, zodat een werkbare basis voor samenwerking ontstaat.

De onderhandelingen ter zake worden echter wel enigszins bemoeilijkt door de al met al toch vrij ingewikkelde beslissingsstructuren en -modus aan Franse kant.

2.2 Over de herverdeling van de middelen voor de diverse Interreg II-programma's.

De minister-president zet zijn uiteenzetting verder met de mededeling dat de operationele programma's die in het kader van het Interreg II-programma werden ingediend door de Euregio's Maas-Rijn, Scheldemond en de Euregio Benelux Middengebied, door de Europese Commissie werden goedgekeurd en bij beschikking een bedrag ter hunner beschikking kregen. De onderscheiden verdeling van de middelen ligt dus reeds vast.

Wijzigen van de verdeling via overhevelingen tussen de Euregio's en het samenwerkingsverband West-Vlaanderen – Nord/Pas-de-Calais, behoort derhalve niet meer tot de mogelijkheden.

De minister-president affirmeert hierbij dat hij er steeds aan gehouden heeft de verantwoordelijkheid voor de opmaak en uitvoering van de operationele programma's in het kader van Interreg aan de provincies toe te vertrouwen (als parenthesis voegt hij hieraan toe dat dit als een duidelijk signaal mag beschouwd worden van het vertrouwen van de Vlaamse regering in de provincies als bestuursniveau). De provincie West-Vlaanderen, die eveneens participeert in de Euregio Scheldemonde, was dan ook bijzonder goed geplaatst om over een herschikking van de middelen tussen de Euregio Scheldemonde en de samenwerking met Nord/Pas-de-Calais te spreken.

Ten overvloede voegt de minister-president hieraan toe dat het geenszins voldoende zou zijn om louter binnen Vlaanderen een akkoord tot herschikking tot stand te brengen. Een akkoord van de buitenlandse partner, i.c. Nederland, was daarvoor eveneens noodzakelijk.

Hij voegt daar eveneens aan toe dat het heronderhandelen van de verdeling van de middelen een herwerking van de operationele programma's noodzakelijk maakte.

2.3 De middelen die de Europese Commissie ter beschikking stelt uit het reservefonds voor Communautaire initiatieven.

Met betrekking tot het derde en vierde onderdeel van de gestelde vraag kan de minister-president mededelen dat de Europese Commissie op 4 oktober 1995 heeft aangekondigd bijkomende financiële middelen uit het reservefonds voor Communautaire initiatieven beschikbaar te stellen. Het gaat hierbij dan enerzijds om meer "sectorale" programma's, maar anderzijds ook weer om "interregionale-geografische" programma's. Ten titel van voorbeeld van het eerste vermeldt de minister-president dat bijvoorbeeld het URBAN-programma voor renovatieprojecten in grootstedelijke gebieden hieruit gefinancierd wordt.

Voor België gaat het in totaal om een enveloppe van 54,76 miljoen Ecu.

De minister-president merkt hierbij echter onmiddellijk op dat van dit bedrag 33,8 miljoen Ecu is voorbehouden voor doelstelling 1-gebieden.

De resterende 20,88 miljoen Ecu zal voor Interreg-projecten beschikbaar zijn. Uit inlichtingen van de Europese Commissie waarover de minister-president op heden beschikt moet blijken dat ook hiervan weer 18,8 miljoen Ecu bestemd zijn voor doelstelling 1-gebieden. Het moge dus duidelijk zijn dat het verwerven van het statuut van doelstelling 1-gebied aanleiding geeft tot een echte accumulatie van door de overheden ter beschikking gestelde middelen.

Voor grensoverschrijdende samenwerking hierbuiten blijft er derhalve 2,08 miljoen Ecu ter beschikking. Het zou hier meer bepaald gaan om middelen voor planificatie op het vlak van ruimtelijke ordening waarbij 3 of 4 lidstaten betrokken zijn.

Uit contacten met het kabinet van Europees Commissaris Wulf-Matthies moet blijken dat de Commissie wel enige soepelheid wil toelaten bij de verdeling van de middelen van het reservefonds. Dit betekent echter niet dat deze middelen zullen kunnen worden aangewend in het gewone Interreg II-programma. De voorgestelde soepelheid heeft eerder betrekking op de verschillende communautaire initiatieven waarover de middelen worden verdeeld.

De minister-president onderstreept hierbij nogmaals dat het doelstelling 1-gebied en -beleid veel middelen naar zich toezuigt. Volgens de minister-president is het zelfs niet overdreven hierbij van een "Mattheüs-effect" op Europees niveau te spreken. De keuze die de Europese Commissie ter zake heeft gemaakt heeft dan ook onvermijdelijk gevolgen, i.c. voor West-Vlaanderen.

De Europese Commissie organiseert in de komende dagen voorlichtingsvergaderingen per lidstaat om haar voorstellen met betrekking tot de aanwending van de reservemiddelen, kenbaar te maken.

De minister-president verbindt er zich in deze toe dat zijn kabinet, alsmede de administratie Economie van de Vlaamse Gemeenschap, met grote belangstelling voor alle opportuniteiten die ertoe kunnen bijdragen om bijkomende financiële middelen voor West-Vlaanderen te vinden, aan deze bijeenkomst zullen deelnemen.

Hij herbevestigt tevens dat hij er zich tegenover de provincie West-Vlaanderen persoonlijk toe geëngageerd heeft om niets onverlet te laten om een verhoging van de financiële enveloppe voor West-Vlaanderen te bekomen. Hierbij dient

echter in gedachten te worden gehouden dat de moeilijkheden groot zijn, en de kansen op succes niet al te hoog mogen ingeschat worden.

Afrondend stelt de minister-president dat hij zich helemaal kan vinden in de bemerkingen die een lid heeft gemaakt namens de noodzaak aan een maximale democratische controle bij de besteding van gemeenschapsmiddelen naar bepaalde programma's toe.

3. Replieken

De vraagsteller dankt de minister-president voor zijn omstandig antwoord. Verder vraagt hij enige precisering qua timing van de verschillende vermelde stappen. Diverse projecten dreigen immers in acute geldnood te raken als de zaken nog enige maanden zouden aanslepen. Vooral de datum van eindbeslissing en de datum van effectieve toekenning van de middelen dragen in deze zijn interesse weg.

De minister-president bevestigt dat hij niet in de mogelijkheid verkeert om hier een vaste datum op te kleven. Hij bevestigt echter dat het wel degelijk nog enkele maanden kan duren vooraleer een definitieve beslissing valt. Hij betreurt verder dat er een zekere discontinuïteit dreigt. Interreg I is immers afgelopen, en de Interreg II-programma's zouden dringend moeten kunnen worden opgestart. Zolang er tussen de provincie West-Vlaanderen en de préfecture Nord/Pas-de-Calais nog gediscussieerd wordt over een herverdeling van de middelen kan er echter vanuit de basis geen definitief voorstel worden overgemaakt aan de Europese Commissie. Van zodra een dergelijk akkoord zich materialiseert zal het vanzelfsprekend onverwijld worden overgemaakt aan het bevoegde Europese niveau. Ondertussen wordt op het terrein gepoogd om diverse overbruggingsformules te vinden teneinde zo goed en zo kwaad als mogelijk het gat van enkele maanden te dichten tussen het einde van Interreg I en de officiële notificatie van Interreg II. De Vlaamse regering ondersteunt deze terrein-initiatieven vanzelfsprekend ten volle.

– *Het incident is gesloten.*

BIJLAGE : Bedragen Interreg II voor de grenszones waarin Vlaanderen de operationele programma's mee uitvoert.

De Europese Commissie heeft voor Interreg II de bedragen vastgesteld per grenszone.

Voor de Frans-Belgische grens zijn volgende bedragen voorzien :

118,5 Mecu, waarvan iets meer dan 46 Mecu voor België.

Het Belgische aandeel is als volgt verdeeld :

39,63 Mecu : voor doelstelling 1 (Henegouwen)

3,52 Mecu : voor doelstelling 2 en 5b (Wallonië en Westhoek)

2,99 Mecu : voor West-Vlaanderen

Voor de Vlaams-Nederlandse grens zijn volgende bedragen voorzien :

In de Euregio Scheldemond :

8,26 Mecu : voor Vlaanderen

2,83 Mecu : voor Nederland

In de Euregio Benelux Middengebied :

14,82 Mecu : voor Vlaanderen

17,59 Mecu : voor Nederland

In de Euregio Maas-Rijn :

13,34 Mecu : voor België

7,93 Mecu : voor Nederland

14,77 Mecu : voor Duitsland

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van dinsdag 23 januari 1996

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Didier Ramoudt tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister voor Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de geluidshinder rond de luchthaven van Oostende

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

De vraagsteller betreurt vooreerst dat het bureau van de Vlaamse Raad zijn interpellatie heeft omgezet in een vraag om uitleg, en dit met het povere argument dat het hier een aangelegenheid betreft van louter regionaal belang. Als het bureau consequent is met zichzelf, aldus de spreker, dan zal er binnenkort zelfs niet meer kunnen geïnterpelleerd worden over dossiers met betrekking tot de verschillende Vlaamse havens.

De vraagsteller schetst vervolgens kort de situatie van de luchthaven van Oostende. Uit de cijfers vrijgegeven door de directie van de luchthaven blijkt dat deze het momenteel goed doet. Zowel de vracht- als de personentrafiek nemen aanzienlijk toe, wat uiteraard welkom is in dit economisch zeer zwaar getroffen gebied. Maar de medaille heeft ook een keerzijde, met name de toenemende geluidshinder. De meeste toestellen die op Oostende vliegen behoren tot de zogenaamde 'stage II'-generatie. Voornamelijk de Iljoesjin-toestellen uit het vroegere Oostblok maken enorm veel lawaai. Juist omwille van de geluidsoverlast worden die toestellen vanaf 2002 gebannen uit het Europese luchtruim. In Zaventem werden er reeds maatregelen getroffen, in die zin dat men de 'stage II'-vliegtuigen een verbod heeft opgelegd om op te stijgen of te landen tussen 23.00 en 6.00 uur, en dit precies om de nachtrust van de omwonenden te verzekeren. In Oostende kan dit jammer genoeg niet. Nochtans zouden de Oostendenaars graag even rustig slapen als de inwoners van Zaventem.

Het hoeft immers geen betoog dat het nachtlawaai in verschillende opzichten negatieve gevolgen heeft voor de bevolking. Het vormt een zware psychologische belasting voor de omwonenden, is nadelig voor het toerisme omdat de omliggende hotels minder aantrekkelijk worden, en heeft een negatief effect op de vastgoedsector omdat de waarde van de omliggende woningen daalt. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de luchthaven en het stadsbestuur van Oostende in toenemende mate onder druk staan van de bevolking, die via een petitie-actie en betogingen protesteert tegen het feit dat er in Oostende geen soortgelijk verbod op nachtlawaai kan worden opgelegd als in Zaventem. Volgens de spreker is het bovendien zo dat de recent doorgevoerde selectieve verhoging van de luchthaventaksen geen enkele invloed zal hebben op de frequentie van de nachtvluchten.

Naast het probleem van de geluidshinder moet men overigens ook vraagtekens plaatsen bij de geschiktheid van de Russische piloten die met de toestellen in kwestie vliegen. Het betreft hier vaak mensen die zich pas op oudere leeftijd tot piloot hebben omgeschoold. Bovendien hebben ze de gewoonte om 's nachts in Oostende een feestje te bouwen, zodat het wellicht geen overbodige luxe zou zijn om ze eerst aan een ademtest te onderwerpen alvorens ze opnieuw te laten opstijgen. De spreker beseft dat hij hiermee de bevoegdheid van de minister te buiten gaat, maar vindt het toch belangrijk om er de aandacht op te vestigen dat er zich in Oostende ook een belangrijk probleem van veiligheid stelt.

Concreet had de spreker van de minister graag vernomen (1) wat hem tegenhoudt vliegtuigen van het 'stage II'-type te verbieden om in Oostende te landen of op te stijgen tussen 23.00 en 6.00 uur en (2) welke concrete instructies hij zal opleggen teneinde de lawaaihinder tijdens de nacht ongedaan te maken.

2. Antwoord van de minister

De minister dankt de vraagsteller voor de openhartigheid waarbij hij het probleem in kwestie heeft aangekaart. De minister is zich terdege bewust van het probleem van de lawaaihinder in Oostende en heeft dan ook al een aantal maatregelen genomen om het op te lossen. Sedert 1 januari 1996 zijn de luchthavenvergoedingen voor de luchthaven van Oostende zodanig gewijzigd dat een voelbaar effect op het vliegverkeer en de geluidsbelasting gedurende de nacht mag verwacht worden. Deze tariefmaatregelen houden in : (1) een verhoging van de landings- en opstijgingsvergoeding met 50 percent voor stage II-toestellen en dit voor de periode van 23.00 tot 6.00 uur en (2) een vrijstelling van parkeergelden tijdens de nacht voor toestellen die tot na 6.00 uur wachten om op te stijgen. Er dient benadrukt dat de landings- en opstijgingsvergoedingen voor alle toestellen 105 frank per ton bedragen voor de nacht en 75 frank per ton voor de dag. Dit be-

drag van 105 frank wordt dus nogmaals met 50 percent verhoogd voor alle stage II-toestellen. Deze maatregel zal einde 1996 op zijn effect geëvalueerd worden, en desgevallend verstrengd. Deze tariefmaatregel is vergelijkbaar met de tariefmodulatie van toepassing op de luchthaven van Zaventem, waar voor toestellen type stage II een modulatiecoëfficiënt geldt van 1,80 tegenover het basistarief.

De interpellant geeft de indruk, aldus nog de minister, dat men er in Zaventem, in tegenstelling tot Oostende, in geslaagd is om de geluidshinder gedurende de nacht volledig te minimaliseren. Nochtans is het verkeer van vliegtuigen gedurende de nacht in Zaventem, met 50 à 60 vluchten per nacht, gemiddeld ongeveer tien maal intensiever dan het verkeer in Oostende. Het verbod van landen en opstijgen in Zaventem, dat momenteel van kracht is, geldt enkel voor chartervliegtuigen van passagiers, voor de tijdspanne van 23.00 tot 6.00 uur. Het opleggen van een dergelijk verbod zou voor de luchthaven Oostende weinig resultaat opleveren, aangezien de meerderheid van de vliegtuigen alleen vracht vervoert. Wat de lijndiensten en het vrachtvervoer betreft, past de luchthaven van Zaventem dezelfde toelatingscriteria toe als Oostende.

De minister is verder van oordeel dat een effectieve nachtsluiting van de luchthaven van Oostende volledig in tegenstrijd zou zijn met het intercontinentale karakter ervan. Een intercontinentale luchthaven moet in staat zijn vliegtuigen in vertraging te ontvangen, alsook trafieken die af te rekenen hebben met beperkingen als gevolg van het grote tijds- en klimaatverschil tussen herkomst en bestemming. Momenteel is nog ongeveer één vierde van de vrachtrafiek verbonden aan vliegtuigen die ofwel 's nachts toekomen, ofwel 's nachts vertrekken. Het is dus belangrijk om, bij het nemen van maatregelen, de belangen van het leefmilieu en deze van de luchthavenbedrijvigheid af te wegen. Hiervoor kiest de Vlaamse Gemeenschap voor een ontradingsbeleid dat gelijkloopt met het beleid van de andere grote luchthavens. Ter gelegenheid van contacten met luchtvaartmaatschappijen die vanuit Oostende willen opereren, wordt steeds de gevoeligheid van de bevolking voor de lawaaihinder tijdens de nacht benadrukt, zo stelt de minister nog. Dat is trouwens in de meeste luchthavens zo, en op relatief korte termijn mag men dan ook verwachten dat de gelijklopende acties van verschillende luchthavens tot resultaat zullen leiden.

De minister maakt er ook melding van dat de luchthaven Oostende vanaf 1996 zal kunnen beschikken over een mobiele geluidsmeetpost. De resultaten van deze geluidsmeting zullen aangewend worden om het geluidsbeperkend beleid in de toekomst te ondersteunen. Hij verwijst ook naar de inspanningen om de elektronische radarbegeleiding te verbeteren, zodat de vliegtuigen in de toekomst stelselmatig de aanvliegroute over zee zullen kunnen gebruiken. Tenslotte drukt hij de hoop uit dat de getroffen maatregelen op korte termijn tot positieve resultaten zullen leiden.

3. Replieken

De vraagsteller vindt het jammer dat de minister misschien wel oog, maar kennelijk geen oor heeft voor het probleem van de geluidshinder in Oostende. Dat de hinderende vluchten vanaf 2002 verboden zullen zijn is een magere troost voor de omwonenden, die terecht een oplossing op korte termijn eisen en verder actie zullen voeren als de minister geen ingrijpende maatregelen neemt. Want het is zonneklaar dat de tarifiëringsmaatregelen waarover de minister het heeft volsrekt ontoereikend zijn en niet het minste effect zullen hebben.

De minister repliceert daarop dat de tarief-hervorming, die niet zo onbeduidend is als de vraagsteller laat uitschijnen, nog maar pas is doorgevoerd en dat het voorbarig is om zich nu al uit te spreken over het effect daarvan. Mocht dat effect inderdaad beperkt blijven, dan zal de overheid zeker niet wachten tot 2002 om verdergaande maatregelen te nemen tegen de geluidshinder.

De vraagsteller kondigt aan dat hij de kwestie via een interpellatie opnieuw aan de orde zal stellen.

– Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van dinsdag 23 januari 1996

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister voor Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, betreffende de slibproblematiek in de Gentse kanaalzone

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

De vraagsteller begint haar uiteenzetting met er de aandacht op te vestigen dat zij weliswaar een specifiek dossier van regionaal belang zal aankaarten, maar dat de slibproblematiek dit regionale belang ver overstijgt. In de nabije toekomst zal het probleem van de berging van het vaak zwaar vervuilde slibafval zich immers steeds scherper stellen.

In de Gentse kanaalzone is het baggerslib extra sterk vervuild met PAK's en zware metalen, als gevolg van de zware industrie die zich langs het kanaal heeft gevestigd. Vandaar dat de verwerking van dit slib specifieke oplossingen vergt, die niet belastend mogen zijn voor het milieu. Het probleem betreft met name het deel van het kanaal op Nederlands grondgebied, dat gaandeweg dichtgeslibd geraakt. De Nederlandse overheid is bereid om de baggerwerken uit te voeren, op voorwaarde dat Vlaanderen zorgt voor de berging. Aangezien het gaat om giftig afval is er voor de uitvoer van het slib een importvergunning nodig, met alle administratieve problemen van dien. Maar daarnaast stelt zich uiteraard de vraag waar dit slib zal worden gestort. Tot nu toe werd het slib van de kanaalzone gestort in de Callemansputte. De capaciteit van deze stortplaats is echter beperkt. Het storten van het nieuwe slib zal bijgevolg een uitbreidingsvergunning en een MER-rapport vergen. Hierbij stellen zich echter verschillende problemen. Ten eerste zijn er twijfels over de ecologische betrouwbaarheid van het stort. Met name zou er een reëel gevaar zijn van doorsijpeling in de bodem. Ten tweede is er een planologisch probleem. Men wil de uitbreiding immers realiseren via een dijkverhoging, maar het is niet evident dat dit in overeenstemming is met het gewestplan. Tenslotte stuiten de uitbreidingsplannen op veel kritiek vanwege de plaatselijke bevolking in Zelzate, die al heel wat milieuhinder moet tolereren.

Inmiddels werd er door de Vlaamse regering al een vergunning gegeven om nieuw slib te storten, waartegen de gemeente in beroep is gegaan. Voor het storten van het slib van het Nederlandse grondgebied kan echter maar een vergunning worden verleend nadat er een MER-rapport wordt opgesteld. Voor zover de vraagsteller weet is dat echter nog niet gebeurd. Maar zelfs mocht de Callemansputte worden uitgebreid, dan nog zou dit niet voldoende zijn om al het slib uit de kanaalzone te storten. Vandaar dat de bevoegde administratie een nieuwe stortplaats wil inrichten in Wachtebeke om verdere baggerwerken mogelijk te maken. De bevolking van de kanaalzone is echter niet bereid om een bijkomende stortplaats te tolereren in deze al zwaar belaste regio.

Concreet had de vraagsteller van de minister graag vernomen (1) wat zijn beleidsvisie is ten aanzien van de slibproblematiek in de kanaalzone en in hoeverre de voorgestelde oplossingen in zijn ogen milieuverantwoord zijn, (2) wat de stand van zaken is in het dossier van de berging van het slib uit het Nederlandse deel van het kanaal Gent-Terneuzen en de uitbreiding van de stortcapaciteit, (3) in hoeverre er reeds concrete plannen zijn met betrekking tot de aanleg van een nieuwe baggerstortplaats in de kanaalzone en (4) in hoeverre er overleg is met de minister van leefmilieu om de verontreiniging van het kanaal in de toekomst te beperken.

Een lid sluit zich aan bij de vraag en wijst erop dat de Callemansputte is ontstaan als gevolg van zandwinning. De gemeente Zelzate is er akkoord mee gegaan om de put te dempen met baggerspecie, nadat die gemeente de uitdrukkelijke garantie had verkregen dat de kleilaag onder de put en de Bentoniet-wanden ervan ondoordringbaar waren en na beloftes dat er nadien een bos zou worden aangelegd op de site. Het kan dan ook geen verwondering wekken dat de bevolking zich nu verzet tegen plannen om het baggerstort uit te breiden en er zelfs een berg in de plaats van een put van te maken. Binnenkort zal de deputatie van Oost-Vlaanderen de aanvraag tot vergunning behandelen. De adviezen die voorliggen zijn overwegend ongunstig, zodat het waarschijnlijk is dat tegen de beslissing van de deputatie in beroep zal worden gegaan. Vandaar de vraag aan de minister om wat dit dossier betreft rekening te houden met de legitieme bekommernissen van de regio.

Een ander lid uit eveneens zijn bekommernis over deze problematiek en geeft eerst een juridische verduidelijking bij het dossier. Er is al twee keer een vergunning afgeleverd voor storting van baggerspecie in de Callemansputte, en nu ligt er dus een nieuwe aanvraag voor. De eerste keer is er een procedure geweest voor de Raad van State, zowel in kortgeding als ten gronde. Wat het kortgeding betreft heeft de Raad van State de vraag tot opschorting van de vergunning, afgeleverd door de Vlaamse regering, niet toegestaan omdat het dringend actueel belang niet bewezen was. Op dit ogenblik is die zaak nog hangende ten gronde. Ondertussen is door de gemeente Zelzate een procedure ingesteld voor de vrede-

rechter in Zelzate, om het dossier te laten onderzoeken door een onafhankelijk deskundige. Bij de afhandeling van dit dossier zal men zeker rekening moeten houden met het feit dat de uitbaggering van het kanaal een dringende noodzaak is. Of de Callemansputte in aanmerking komt voor de storting van de zwaarvervuilde baggerspecie is echter zeer de vraag, te meer daar een onderzoek in Dordrecht heeft uitgewezen dat het materiaal waarmee de wanden van de put zijn gebouwd vergankelijk is op een termijn van dertig jaar. De spreker vraagt de aandacht van de minister voor die toch wel onrustbarende vaststelling. Verder pleit hij ervoor dat de Vlaamse Gemeenschap de kosten zou terugbetalen van het onderzoek dat in opdracht van de gemeente Zelzate is verricht, en zelf ook verder onderzoek zou doen naar het gevaar van doorsijpeling in de Callemansputte.

2. Antwoord van de minister

Het uitgangspunt van het antwoord van de minister is dat regelmatige baggerwerken in het kanaal Gent-Terneuzen hoe dan ook noodzakelijk zijn, wil men de toegankelijkheid van de Gentse haven op het huidige niveau handhaven. De berging aan wal is hierbij momenteel de enige oplossing. De minister wijst er vervolgens op dat er een MER-studie aan de gang is, waarbij verschillende lokaties tegenover elkaar worden afgewogen, waaronder de huidige stortplaats Callemansputte. Deze studie past in de opmaak van het beleidsplan dat omtrent de baggerspecieproblematiek in het Gentse havenbeleid in de loop van 1996 wordt opgemaakt.

De minister maakt er de vraagsteller verder op attent dat uit de monitoring van de stortplaats Callemansputte blijkt dat de waterkwaliteit van de peilputten rondom het stort goed is en lager dan de normen gesteld in Vlarem II. Zo is het gehalte aan zware metalen lager dan de normen. PAK's en PCB's worden zelfs helemaal niet waargenomen. Op basis hiervan werd alvast een milieuvergunning voor de uitbreiding van de stortcapaciteit te Callemansputte ingediend bij de Bestendige Deputatie. Studies omtrent een reductie van het slibvolume zijn op dit ogenblik lopende. Zodra de nieuwe milieuvergunning voor een berging wordt verleend zal Rijkswaterstaat een invoervergunning indienen, aldus nog de minister. Het toezicht op de waterkwaliteit is een bevoegdheid van Aminal en VVM. Deze instanties moeten de beleidsnormen doen respecteren zoals vastgelegd in Vlarem II. Dit moet in de eerstkomende jaren leiden tot een merkbare verbetering van de kwaliteit van de baggerspecie. In dit perspectief zijn de huidige geplande baggerwerken tevens saneringsbaggerwerken. Verder moet kritisch worden toegezien op de evolutie in kwaliteit van de nieuwe aanslibbingen. Zo kan een plaatselijke hoge verontreiniging met bijvoorbeeld PAK's niet geduld worden. Maar dit behoort tot de bevoegdheid van de Minister van Leefmilieu.

De minister besluit zijn uiteenzetting met te verwijzen naar zijn antwoord op een interpellatie van de heer Paul Van Grembergen (Handelingen 1995-1996 : Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer. Vergadering van donderdag 19 oktober 1995), waarbij hij een algemene toelichting heeft gegeven bij de problematiek van de baggerspecie. Verder deelt hij mee dat de bij die gelegenheid aangekondigde knelpuntennota binnenkort zal worden afgerond en ter bespreking zal worden voorgelegd aan de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer, en eventueel ook aan de Commissie voor Leefmilieu.

3. Replieken

Het verheugt de vraagsteller dat zowel de minister als sommige leden uit andere fracties bekommerd zijn om de problematiek van het baggerslib in de Gentse kanaalzone. Dit dossier zou een les moeten zijn voor iedereen die megalomane plannen koestert omtrent de verdere ontwikkeling van de Gentse zeehaven, zonder daarbij na te denken over de ecologische implicaties ervan. Het antwoord van de minister over het concrete dossier van de Callemansputte laat de vraagsteller enigszins op haar honger. Het feit dat de kwaliteit van het grondwater rondom het stort regelmatig wordt gecontroleerd is in elk geval maar een magere troost. Mag uit het antwoord van de minister worden afgeleid dat de uitbreiding van de Callemansputte al een uitgemaakte zaak is ? Kan de minister wat duidelijker zijn over de mogelijke aanleg van nieuwe storten in de streek ?

Een lid werpt daartegen op dat de uitbaggering van het kanaal levensnoodzakelijk is voor het voortbestaan van de haven en dus bezwaarlijk als een 'megalomaan' plan kan omschreven worden. Maar dit neemt uiteraard niet weg dat er voor de berging van het slibafval een veilige oplossing moet gevonden worden, wat nu allerminst het geval is.

De minister beaamt dat en benadrukt het economische belang van de haven voor de regio, waardoor het zeker verantwoord is om er verder in te investeren. Wat de technische problemen inzake het bergen van baggerspecie betreft heeft het geen zin om nu al vooruit te lopen op verschillende onderzoeken die lopende zijn, en waarvan de resultaten zullen worden opgenomen in de knelpuntennota.

De vraagsteller benadrukt tot besluit dat zij het economische belang van de Gentse haven zeker niet betwist, maar dat die activiteiten moeten gebeuren in een realistisch en ecologisch verantwoord kader.

– Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Vergadering van donderdag 25 januari 1996

Vaste verslaggever : de heer Roland Deswaene, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken over het leerlingenvervoer

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Patrick Hostekint is van oordeel dat het personeel van het Vlaams onderwijs globaal genomen de laatste jaren op financieel vlak een herwaardering heeft gekregen. Daarvan getuigen de twee afgesloten onderwijs-CAO's.

Toch is er een categorie personeelsleden die zich vergeten voelt, namelijk de personen die de leerlingen van het buitengewoon onderwijs tijdens het gemeenschappelijk vervoer helpen en bewaken. In het systeem van het leerlingenvervoer, zoals dit thans in Vlaanderen bestaat, nemen de busbegeleiders(-sters) een belangrijke plaats in. Ten aanzien van de veiligheid en het welzijn van de kinderen van en naar school, hebben zij een zeer grote en zware verantwoordelijkheid, wat nog meer geldt in het buitengewoon onderwijs.

De vergoeding die deze personeelsleden voor hun werk krijgen is echter niet hoog. Hun uurloon bedraagt 254,48 frank bruto. In toepassing van de bepalingen van het globaal plan (artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen) wordt dit niet verhoogd. De spreker verduidelijkt dat de onderwijs-CAO's 1993-1994 nochtans in een algemene loon- en weddeverhoging in de schooljaren 1993-1994 en 1994-1995 voorzien. Die verhoging is enerzijds forfaitair, anderzijds procentueel.

Voor de sectoren waar het onderwijsdepartement niet rechtstreeks betaalt, wordt de aanpassing van de subsidiëring of de verhoging van de financiering slechts doorgevoerd na afsluiting van een CAO of een overeenkomst tussen de betrokken inrichtende machten en werknemers die minstens dezelfde voordelen bevat.

In verband met de financiële positie van deze categorie personeelsleden, wenst de heer Patrick Hostekint de minister het volgende te vragen :

- Is de onderwijs-CAO ook van toepassing op de busbegeleiders.
- Zo neen, waarom niet ?
- Zo ja, waarom is hun loon niet evenredig verhoogd ?
- Is het toegestaan dat een inrichtende macht uit eigen middelen busbegeleiders een hogere vergoeding geeft ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

De minister antwoordt dat de onderwijs-CAO 1993-1994 specifiek naar verschillende categorieën van personeelsleden werd opgesteld met vermelding van de concrete voordelen die werden toegekend. De personen die de leerlingen van het buitengewoon onderwijs tijdens het gemeenschappelijk vervoer helpen en bewaken, waar deze vraag om gaat, werden hier niet in opgenomen. Dit was niet opportuun omdat voor deze personeelsleden de bezoldigingsmodaliteiten vastgelegd werden bij ministerieel besluit van 17 december 1991 tot vaststelling van de bezoldigingsmodaliteiten van de personen, die ermee belast zijn de gehandicapten die een instelling, een afdeling of een instituut voor buitengewoon onderwijs bezoeken, tijdens het gemeenschappelijk vervoer te helpen en te bewaken. Dit besluit is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 13 maart 1992.

De minister verduidelijkt dat luidens artikel 1 van voormeld besluit met ingang van 1 januari 1992 de toelage voor de door de betrokkenen geleverde prestaties vastgelegd werd op 239,80 frank per uur, wat het gewaarborgd minimumuurloon was op die datum. Volgens artikel 2 van hetzelfde besluit wordt het bedrag van deze vergoeding aangepast aan de evolutie van het gewaarborgd minimumuurloon. De toelage die aan de betrokkenen wordt toegekend, volgt dus de evolutie van het gewaarborgd minimumuurloon. Rekening houdende met dit automatisme was een opname van de belanghebbenden in de onderwijs-CAO niet opportuun.

Wat de vierde vraag betreft stelt de minister dat wat niet verboden is, in principe is toegestaan. Het valt volledig onder de verantwoordelijkheid van de inrichtende macht om al dan niet de vastgelegde toelage te verhogen vanuit de eigen middelen. De minister voegt hier evenwel aan toe dat de werkmiddelen wettelijk niet bedoeld zijn voor wedde-uitbetalingen en verwijst naar het standpunt van de vakbonden die steeds gepleit hebben tegen een weddedifferentiatie per school via bijkomende middelen. Hij waarschuwt uit voorzichtigheid geen hogere vergoedingen toe te kennen.

3. Replieken

De heer Patrick Hostekint stelt nog dat er grote verwarring heerst over het statuut van de busbegeleiders. Hij vraagt of deze personeelsleden overheidspersoneel zijn, zoals de scholen stellen, of een privaatrechtelijk statuut hebben waardoor zij verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst. In dit laatste geval zouden zij ressorteren onder de sociale zekerheid van de werknemers en zou er geen verschil mogen zijn in het vakantiegeld voor hen die in het gemeenschapsonderwijs werken en zij die in het vrij onderwijs werken. De praktijk toont aan dat dit wel degelijk het geval is. Hij wil deze mensen aanraden naar de arbeidsrechtbank te stappen als blijkt dat de werkgever zijn verplichtingen inzake de sociale zekerheid niet nakomt. De spreker verwijst nog naar de terechte gelijkschakeling van de weddes van kleuteronderwijzers met die van de onderwijzers in het lager onderwijs en stelt dat deze redenering doorgetrokken zou moeten worden naar de busbegeleiders die ook een zware verantwoordelijkheid dragen. Hij breekt een lans voor deze categorie van personeelsleden, met inbegrip van het meester-, vak- en dienstpersoneel, die eenzelfde aandacht verdienen als het onderwijzend personeel omdat ook zij een essentiële rol spelen in het onderwijs.

De minister verduidelijkt dat het vernoemde ministerieel besluit van 1991 enkel spreekt over de toelage vanwege het ministerie voor de prestaties van de personeelsleden en niet over de weddes van deze belanghebbenden. Het ministerieel besluit verduidelijkt wat onder prestaties moet worden verstaan. Het statuut van dit personeel hangt af van het net waarin men werkt. In de meeste gevallen gaat het dus over privaatrechtelijke contracten, terwijl in het gemeenschapsonderwijs deze mensen beschouwd worden als rijkspersoneel. De minister wijst er hier op dat dit ook een verschil met zich meebrengt voor de werkgeverskost die in de privé-sector veel hoger ligt. Bovendien zijn er tal van voorbeelden bij het meester-, vak- en dienstpersoneel waar ook duidelijke verschillen zijn voor gelijke prestaties. Hij vindt de redenering van de spreker terecht, maar stelt dat bij toepassing ervan de ganse onderwijssector moet bekeken worden. Hij geeft de spreker ook gelijk wanneer deze stelt dat de personeelscategorieën die niet tot het onderwijzend personeel behoren te weinig aandacht krijgen, maar verwijst in dit kader naar de structuur van de onderwijsvakbonden die niet bevoegd zouden zijn voor dit personeel.

– Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van dinsdag 30 januari 1996

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de voorstellen tot vakantiespreiding van de dienst Toerisme Vlaanderen

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

De heer Eddy Schuermans merkt op dat in de onlangs verschenen brochure "Visie op toerisme in Vlaanderen 1995-2000" – een beleidsnota met een meerjarenperspectief – van de dienst Toerisme Vlaanderen, een lans wordt gebroken voor een vakantiespreiding. Een vakantiespreiding zou de keuzevrijheid van de consument vergroten, minder openbare uitgaven met zich meebrengen, het toeristisch patrimonium meer economisch aanwenden, het milieu minder belasten en zou door vermindering van de concentratie aan méér mensen de mogelijkheid geven vakantie op te nemen.

De Dienst Toerisme pleit in eerste instantie voor een betere spreiding van de zomervakanties. Dit zou, aldus nog de dienst, kunnen door de opdeling van het land in twee zones op basis van de taal.

Een eventuele vakantiespreiding heeft niet alleen gevolgen voor de toeristische sector maar uiteraard ook voor een groot gedeelte van de bevolking. Een loskoppeling van de school- en bedrijfsvakanties zou sterke familiale gevolgen hebben.

Gaarne vernam de vraagsteller van de minister-president een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Neemt de minister-president initiatieven om deze beleidsintenties verwoord in de beleidsnota van de dienst Toerisme Vlaanderen te realiseren ?
2. Welke wijzigingen van de huidige vakantieregeling worden prioritair nagestreefd ?
3. Heeft men oog voor de specifieke problemen die vakantiespreiding kan hebben voor mensen die in het tweetalig Hoofdstedelijk Gewest werken of school lopen ?
4. Is er voldoende informatie of zo'n vakantiespreiding wel gewenst wordt door de Vlamingen ? Moet er dan ook geen ruimte gecreëerd worden voor een parlementair debat vooraleer hieromtrent initiatieven genomen worden ?

Een lid beaamt het belang van de door de vraagsteller aangesneden problematiek. Spreker wijst erop dat het overleg tussen de verschillende bevoegde beleidsniveaus resulteerde in een eensgezind standpunt om in het schooljaar 1997 opnieuw de schoolvakanties in de verschillende Gemeenschappen samen te laten vallen. Het lid merkt op dat er m.b.t. de vakantiespreiding een wezenlijk onderscheid dient gemaakt tussen de korte vakanties (Paas-, Herfst- en Kerstvakantie) en de lange zomervakantie.

Spreker kan zich inschrijven in de kritiek die door de horecasector werd geuit inzake de vakantiespreiding voor de kortere vakanties. Deze sector moet inderdaad aldus een grotere personeelsbezetting gedurende een langere periode inzetten voor de realisatie van eenzelfde omzetcijfer. Kan er evenwel niet gedacht worden aan een spreiding van de langere zomervakantie ? De horeca-sector in West-Vlaanderen, en vooral het Westvlaams Economisch Studiebureau (WES) bestudeert sinds geruime tijd de spreidingsmodaliteiten van de zomervakantie. Dit zou evenwel een aantal ingrijpende maatregelen vergen. Dient deze zomervakantie te worden genomen in twee aaneensluitende maanden ? Ook de onderwijswereld volgt met argusogen een mogelijke vakantiespreiding. (tweemaal 6 weken). Deze problematiek vertoont wel degelijk een economische inslag. Ook gezinnen waar beide partners uit werken gaan, kampen met grote problemen op het vlak van een creatieve opvang van hun kinderen. Het lid dringt aan op een vernieuwende aanpak, eventueel geïnspireerd door andere ons omringende landen, waar de vakantiespreiding reeds lang een verworven gedachtengoed is in de onderwijswereld.

Volgens nog een ander lid vertoont de problematiek van de vakantiespreiding ook een internationale context. Op wereldvlak is de discussie hierover reeds lang ingezet. Spreker betwijfelt of de regulering van de vakantiespreiding wel een taak voor de overheid is. Kan niet eerder gedacht aan een gedegen marktonderzoek nopens de mogelijke onderbezettingsgraad van de infrastructuur, die aan de vakantieganger een eerder desolate aanblik zou bieden. Er dient prioritair gedacht aan de kwaliteit van de vakantiebeleving door de toerist.

2. Antwoord door de minister-president

De minister-president merkt op dat op 17 april 1991 bij Besluit van de Vlaamse regering houdende de organisatie van het schooljaar in het basis- en secundair onderwijs, in het deeltijds onderwijs en in het onderwijs voor sociale promotie, erkend of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, de vakantieperiodes onder meer werden vastgelegd (cf. artikel 4 van dit besluit).

Op 15 december 1989 had de toenmalige Vlaamse regering reeds haar principiële goedkeuring gegeven aan bovenvermeld ontwerp-besluit en werd de toenmalige gemeenschapsminister voor onderwijs, wijlen Daniël Coens, gemachtigd het advies in te winnen van de overkoepelende en representatieve ouderverenigingen, van de inrichtende machten, van de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen, van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme en van de Raad van State. De toenmalige gemeenschapsminister werd tevens gemachtigd om te onderhandelen in de schoot van het Gemeenschappelijk Comité voor alle overheidsdiensten.

Het eigen voorstel van vakantieregeling van de bevoegde Gemeenschapsminister van de Franse Gemeenschap bracht toen in Vlaanderen eveneens de problematiek van de vakantiespreiding aan de orde. Na raadpleging van de respectievelijke adviezen, nam de Vlaamse regering op 15 december 1990 volgend standpunt in betreffende de vakantiespreiding :

- 1° het uitwerken van een eigen regeling in afwachting van een mogelijke vakantiespreiding ;
- 2° overleg, op voet van gelijkheid met de Franse Gemeenschap ;
- 3° bij positief resultaat, aanpassing van de eigen regels.

Tot op heden is het Vlaams standpunt inzake vakantiespreiding niet gewijzigd.

Vanuit toeristisch oogpunt valt te begrijpen dat de Dienst Toerisme Vlaanderen in haar brochure : "Visie op Toerisme in Vlaanderen 1995-2000" een lans breekt voor een spreiding van de zomervakanties. Op economisch en ecologisch vlak spreken hier ongetwijfeld een aantal argumenten pro. Maar er spelen ook nog andere factoren. Louter onderwijskundig gezien zou een ideale leeracyclus bestaan uit een lesperiode van 7 weken, telkens gevolgd door één week vakantie. Anderzijds kan een loskoppeling van de school- en bedrijfspakanties inderdaad sterke familiale gevolgen hebben. Een verschillende vakantieregeling in Noord en Zuid zal ook gevolgen hebben, zeker voor mensen die werken of school lopen in het tweetalige Hoofdstedelijke Gewest.

De vorige regering van de Franse Gemeenschap had de eigen vakantiekalender gewijzigd, waardoor de carnaval- en de paasvakanties niet meer samenvielen met de vakanties in het Nederlandse taakgebieden in de Vlaamse scholen in Brussel. Deze regeling lokte evenwel reacties uit bij scholen en ouders in beide gemeenschappen.

De minister-voorzitster van de Franse Gemeenschapsregering, mevrouw Laurette Onkelinx, heeft haar intentie om de vakantiekalender van de Franse Gemeenschap terug gelijk te schakelen aan die van de andere gemeenschappen onlangs kenbaar gemaakt. Mevrouw Onkelinx heeft de ontwerp-vakantiekalender van de Franse gemeenschap tot en met het jaar 2000 voor advies voorgelegd aan de onderwijsvakbonden. De inrichtende machten en de ouderverenigingen hebben zich met de nieuwe vakantieregeling reeds akkoord verklaard.

De minister-president stipt aan dat het vastleggen en/of wijzigen van de vakantieperiode in eerste instantie onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Onderwijs valt. De minister-president heeft bijgevolg ook geen initiatieven in die zin aangekondigd in de Beleidsbrief Toerisme Vlaanderen zoals neergelegd door de minister-president bij het Vlaams Parlement.

De minister-president is de mening toegedaan dat vakantiespreiding, voornamelijk de zomervakantie, positieve mogelijkheden kan inhouden voor de toeristische sector en ook voor het milieu. De minister-president stelt evenwel dat een standpuntbepaling slechts kan ingenomen worden na een grondige studie en over een concreet voorstel, en dit in overleg met alle belanghebbende sectoren.

3. Repliek van de vraagsteller

De heer Eddy Schuermans dankt de minister-president voor het omstandige antwoord op zijn vraag en kan zich hierbij aansluiten.

– Het incident is gesloten.